

SLOVENEK

== Vojta po pošti: ==

Za celo leto naprej . . . K 25
za pol leta . . . . . » 13
za četrt . . . . . » 6-50
za en mesec . . . . . » 2-20
za Nemčije celofotograf . . . 25
za ostale inzenstrve . . . 35

== V upravnistvu: ==

Za celo leto naprej . . . K 23-40
za pol leta . . . . . » 11-20
za četrt . . . . . » 5-60
za en mesec . . . . . » 1-90
Za pošiljanje na dom 20 v, na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

== Inserati: ==

Enostolpna potitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . » 13 »
za trikrat . . . . . » 10 »
za več ko trikrat . . . » 9 »

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

== Izhaja: ==

vsak dan, izvenemči nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III. Rokopali se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6. — Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upravnistiškega telefona št. 188. —

Današnja številka obsega 6 strani.

Dalmatinski škofje.

Te dni so se sešli dalmatinski škofje v Šibeniku. Kaj so sklenili, oficijelno ni znano, kar pa se je izvedelo, ni avtentično in prihaja deloma tudi iz cerkvi neprijaznih virov. Vendar si spričo važnosti stvari ne moremo kaj, da ne bi saj to omenili, kar se nam zdi verjetno.

Najprej so škofje izrazili svojo in svoje duhovščine udanost do Svete Stolice.

Potem so se posvetovali o katoliškem gibanju v Dalmaciji. Dalmatinski klerus se zadnji čas živo giblje. Osnovalec je kmečko mladeniško organizacijo z listom »Mladost« po vzoru naše »Mladosti«. Tudi Marijina organizacija je začela cveteti. Dalmatinski katoliki so pripravljani, da izvedejo krščanskosocialno organizacijo po celi deželi in kmečko ljudstvo, ki od svojih dosedanjih zastopnikov nič nima in njihovega pastega medsebojnega prekljanja za različne predpotopne pravaške ideale ne razume, se bo katoliške organizacije radevolje oprijelo. Mladi dalmatinski klerus in katoliško dijaštvo je na vrhuncu časa in trezno misli.

Dalmatinski škofje pa so se posvetovali tudi o glagolici. Stvar je silno kočljiva. Glagolsko vprašanje uporabljajo nasprotniki za agitacijo zoper katoliško cerkev, ljudstvo pa se je krčevito drži. Govori se, da so dalmatinski škofje zlasti zaradi tega zelo nejevoljni, ker se dunajska vlada v to vprašanje vtika z vnemo, ki je sicer pri drugih rečeh, ki spadajo v njeno področje, ne kaže. Dalmatinski škofje so baje sklenili, da to vprašanje končno urede s Sveto Stolicco.

Kakor rečeno, pa poročamo o tej zadnji točki z vsjo rezervno, ki je v tej stvari potrebna. Z velikim veseljem pa beležimo, da je v Dalmaciji katoliško ljudsko gibanje postalo aktualno.

Izpremembe na angleškem prestolu.

Nepričakovana Edvardova smrt je potisnila popolnoma v ozadje druge politične dogodke. Niti grozni costariški potres ne zanima toliko javnosti, kolikor bi jo bil, ako bi ne bilo prišlo tako

LISTEK.

Pismo s Kitajskega.

(O. Veselko Kovač.)

Vsakemu resnemu državniku je znano pravilo, da se zdrava, velikopotezna politika dela z razumom, ne pa s srcem. Je-li ta državniški aksiom kitajskemu princ-regentu znan ali ne, to ni gotovo. Gotovo pa je, da se tega pravca on ne drži. Eno prvih njegovih političnih del je namreč bilo, da je tebi nič, meni nič, kar brez vseh običajnih odlikovanj odslովil najzaslužnejšega kitajskega državnika Juen-še-keja. Stori je to iz ljubezni do rajnega cesarja Kuang-hsü-ja, svojega nesrečnega brata, ki ga je imenovan mož baje izdal rajni vladohlepni cesarici-vdovi. Srce to naglo princ-regentovo dejanje sicer razume, a razum se mu le čudi, zlasti sedaj, ko so možje Juen-še-kejevega kova tako redko sejani, da reče se lahko, da bi jih Diogenes s svojo svetilko pri belem dnevu zastojl iskal. — Par mesecev potem je frčal iz državne službe drug velezaslužen mož samo zato, ker se je pregrešil proti starim, odrvenelim obredom. Bilo je namreč pri pogrebu rajne cesarice-vdove,

nenadno poročilo o Edvardovi smrti. Angleški dvor dobiva sožalke z vsega sveta. Sožalje izrekajo vladarji in postavodajalni zbori.

Rajni angleški kralj je zapustil mogočno državo, ki jo je dobil popolnoma osamljeno v koncertu svetovnih držav. V tisti južni Afriki, kjer je trajala burska vojska toliko časa, je ustvaril novo, veliko kolonialno državo, katere prvi minister postane najbrže v najkrajšem času neki burski voditelj ob času vojske Burov z Angleži.

Aerenthalov »Fremdenblatt« piše, da z Edvardom zgine s svetovnega pozorišča osebnost, ki je igrala veliko odločilno vlogo. V usodo svoje države je krepkejšje posegal, kakor marsikak vladar samodržec. Na polju zunanje politike je osobito Edvard deloval. Z aliancami in ententami je nadomestil »splendid isolation«. Zveza z Japoniko je zavarovala angl. koristi v Vzhodni Aziji, ententa s Francosko in z Rusijo, nekdanji dedni sovražnici Angleške, je tvorila diplomatsko trdnjavo za moč Angleške v Evropi in v Indiji. Svojemu sinu zapuščala sijajno dedščino, a njena likvidacija je združena z velikimi »težavami«.

»Times« pišejo o Edvardu: Edvard ni bil le kralj, marveč pred vsem angleški kralj in angleški gentleman.

Rajni angleški kralj ni hotel niti v soboto v posteljo, marveč je s svojim tajnikom lordom Knollysom reševal vladne posle. Zvečer šele se je vlegel in ni — več vstal.

Sedanji angleški kralj, rojen 3. junija 1865. v Marlborough House, je bil kot otrok krepak in zelo zdrav. Deček je bil živahen, nadarjen. Med svojimi tovariši je bil najboljši jezdec in najboljši plavač. Princ Jurij je bil zelo podoben svojemu očetu v obnašanju, po obrazu pa carju Nikolaju II., samo večji je in ima svežejšo barvo. Z dvajsetimi leti je mladi princ vstopil v mornarico, kjer ni bil prav nič ločen od ostalih kadetov. Prepotoval je sedanji angleški kralj Afriko, Avstralijo, Japonsko, Kitajsko, Ceylon, Egipt. Šest mesecev je bil princ leta 1882. na Francoskem, da se popolnoma izuri v francoščini. Močno je obolel sedanji angleški kralj leta 1892. na tifusu, med njegovo boleznijo mu je umrl njegov starejši brat Clarence. Smrt starejšega brata je povzročila, da se je moral učiti sedanji angleški kralj tudi vladarskih stvari. Rajni kralj je pritegnil sedanjega angleškega kralja tudi k vladarskim poslom in je moral delati z njim v kraljevi zasebni pisarni.

Tuan-fang, tako se imenuje ta žrtev starih ceremonij, je bil tačas podkralj pokrajine Če-li, kjer se namreč nahaja cesarska prestolnica Peking. On je imel skrbeti, da se pogreb cesarice vrši natanko po prastarih predpisih. A pri največji pazljivosti se je pripetilo nekaj malenkosti, ki so v očeh starih Konfucijevih čestilcev seveda naglavni grehi. Od trenutka namreč, ko se vzdigne rakev s cesarskim mrtvecem in se mrtvaški spreved začne premikati po cesti proti cesarskim grobiščem, ki so od Pekinga oddaljeni skoraj tri dni hoda, ne sme nihče več prestopiti ceste, po kateri ima iti spreved. A podkralj, ki je imel skrbeti, da se vrši vse po natančnem redu, se je kar sam neznanjsko pregrešil proti starim svetim predpisom. Vpričo vsega spreveda je namreč prestopil prepovedano cesto. To pa ni bil edini zločin, ki se je pripetil ob tej slovesni priliki. Nekomu je namreč šinilo v prebrisano glavo, da bi bilo dobro ovekovečiti ta cesarski mrtvaški spreved. In nastavil je fotografski aparat ter fotografiral velikanski katafalk, v katerem je ležala rakev s truplom cesarice-vdove. To je bilo seveda zopet nekaj nezaslišanega. Kjer pa ste dvenezgodi, pridruži se njima rada tudi še tretja. Za to je to pot skrbel neki poduradnik, ki je dal speljati

Kako da je bil rajni kralj priljubljen, kaže govor socialističnega voditelja Will Brocksa, ki je na nekem sobotnem shodu pozval zborovalce, naj zapojejo narodno pesem in na to izvajal:

»Čutim in znam, da je kralj največji državnik na svetu. Svetovni mir je pri njemu dobro čuvan. Znam, da skrbi za priprosto ljudstvo in za dobrobit malega moža. Dejansko je oče nas vseh. Iz celega srca želim, da nam ostane.«

Nastopni govor Jurija V.

London, 9. majnika. V soboto so se zbrali ob pol 4. popoldne člani tajnega sveta v Jameski palači, da proglašajo novega kralja, ki si je nadal ime Jurij V. Ko so zvršile starodavne ceremonije in je kralj podpisal proklamacijo, je imel svoj prvi govor kot kralj. Govoril je: »Milordi in gentlemani! Prepolno mi je srce, da bi imel daljši govor. Najžalostnejša dolžnost mi veleva, da Vam naznanjam smrt svojega po meni najtoplejše ljubljene očeta, kralja. Ob tej nenadomestljivi izgubi, ki je tako nenadoma zadela mene in celo državo, me edino tolaži zavest, da sočustvujejo z menoj moji bodoči podaniki za ljubljnim vladarjem, ki je bil srečen v tem, da je z njimi delil in pospeševal srečo. Nisem le izgubil ljubljene očeta, marveč tudi ljubega prijatelja in svetovalca. Ko je stal pred devetimi leti naš rajni kralj na tem mestu pred Vami, je izjavil, da bo delal za blagor in izboljšanje svojega položaja toliko časa, dokler bo dihal. Gotovo je to svojo obljubo v polni meri izvedel in potruditi se hočem, da mu bom sledil in da bom vzdržal konstitucionalno vlado v tej državi, kar bo resen smoter mojega življenja. Globoko čutim veliko odgovornost, ki me je zadela. Znam, da se lahko zanašam na parlament in na ljudstvo naših otokov in prekomorskih naselbin, na Vašo pomoč pri izvršitvi teh težkih dolžnosti in na Vašo molitev, da mi daj Bog moč in da me vodi!«

London v žalobni obleki.

London, 9. majnika. Mesto kaže žalobno sliko. Živahno - tiho vrvenje in življenje, a vse resno, žalostno. Zastave v znak žalosti pomaknjene na sredo zastavnih drogov naznanjajo, da mesto in dežela žalujeta za rajnim kraljem. Po Angležem lastni navadi so povodom kraljeve smrti zagnili okna ne le v kraljevi palači, marveč tudi po vseh političnih klubih. Za rajnim kraljem osobito žalujejo športni klubi Vse prireditve v Londonu so odpovedane.

Pred kraljevo palačo.

London, 9. majnika. Pred Buckinghamso palačo stoji neprestano tisočera množica. Velikanske množice so tudi pričakovale heroldov, ki so naznanjali proklamacijo novega kralja.

Windsorski bombardir.

London, 9. majnika. Na stolpu windsorskega gradu je znižal zastavo na pol droga bombardir Parsons, ki je star 85 let in ki je obesil 10. marca leta 1863. novo zastavo ob Edvardovi poroki.

Mrliča ne razstavijo.

London, 9. majnika. Rajnega kralja bodo najbrže pokopali 17. majnika v windsorski kapeli sv. Jurija. Mrliča ne bodo razpostavili na mrtvaškem odru.

Ptuji vladarji pri pogrebu

London, 9. majnika. Kolikor je dozdaj znano, se udeležijo Edvardovega pogreba osebno nemški cesar, portugalski in grški kralj in najbrže tudi nemški prestolonaslednik.

Kaj je povzročilo Edvardovo smrt?

London, 9. majnika. Natančnejša preiskava je dognala, da je umrl Edvard na otrpnenju pljuč. (Pljučni mrtvoud.)

London, 9. majnika. Neposredno je povzročilo kraljevo smrt prehlajenje, ko je bival minulo nedeljo kralj na svojem posestvu v Sandringhamu.

Edvardovo osobje.

London, 9. majnika. Edvardovi osebni uradniki in sluge so smeli videti mrtvega kralja. Za rajnim kraljem najbolj žalujejo sandringhamski delavci in delavke, ki jim je bil rajnik dober, ljudomil gospodar.

Posmrtnica v Pavlovi katedrali.

London, 9. majnika. V soboto popoldne je bila posmrtnica v Pavlovi katedrali, ki so se je udeležili lordmajor, ministri, londonski škof in tisoče občinstva.

Zborovanje krojačev.

Zadruga krojačev, krojačic, krznarjev, klobučarjev in rokovičarjev v Ljubljani je imela včeraj popoldne svoj redni občni zbor v gostilniških prostorih hotela »Ilirija«. Zborovanje je otvoril predsednik zadruga, g. Jeločnik, ki povdarja v svojem nagovoru, da že deset let načeljuje zadrugi. Prebere se zapisnik zadnjega občnega zbora, ki se odobri. Iz načelnikovega poročila o delovanju in premoženju društva posnemamo sle-

sami pritlikovci. Princ Čjing, edini, ki ima še nekaj imena, je sam intrigant in starokopitnež od nog do glave. A tudi on je večkrat opasno bolehen. Kitajska državna ladja je torej brez izkušenega krmlarja . . .

Sicer pa imajo Kitajci najboljšo voljo preustrojiti svojo zastarelo državo. Pred desetimi leti še zakleti sovražniki vsega tujega, bili bi radi sedaj kar čez noč na isti višini napredka, kakor — recimo — Japonci. To seveda ni mogoče. Pri tej nenavadni naglici se jim marsikatera nova naredba popolnoma ponesreči. A kar ima začetkom nekoliko uspeha, usahne takoj, ko odpuste tuje, ki so stvar imeli v rokah. In ravno tuji so Kitajcem trn v peti. Prej ali slej dobi vsak višnjevo polo, deloma ker jim domačini lepega zaslužka ne privoščijo, deloma pa, ker bi se v svoji ošabnosti radi popolnoma iznebili tujega jerebstva. Ravno v tem pa tiči njih poguba, ves neuspeh v reformah, s katerimi bi radi pomladili svojo 400-milijonsko državo.

Do lanskega leta je bilo vojaštvo ponos države in govorilo se je, da bi cesarstvo v par letih lahko kljubovalo tujim diplomatom in njih nenasitljivim željam — opirajoč se na dobro organizirano in številno vojaštvo. A odkar je bil odslovljen oče organizirane

brzojavne žice kar skozi cesarsko grobišče in neposredno po svetih nagrobnih drevesih. Sicer je bil fotograf za svoje predrzno dejanje kaznovan z desetletno ječo, in poduradnik za svoj prestopok z dvajsetletnim prognanstvom, vendar je tudi podkralj, ker imenovanj dejanj ni preprečil, dobil svoj nezaželjeni delež: bil je takoj odstavljen. Kot motiv te nenavadne kazni je princ-regent navel imenovane tri prestopke. Seveda se to dejanje ne more imenovati dejanje razuma, tem manj, ker je bil Tuan-fang na glasu prosvitljenega, izvanredno vrliga državnika. Užival je celo to izvanredno čast, da se je lahko oglašil pri princ-regentu, ne da bi prej prosil za vsprejem. Kako so Evropeci podkralja čislali, se je videlo pri njegovem odhodu. Vse diplomatsko zastopstvo in številna deputacija meščanov je prišla na kolo-dvor, da se poslovijo od njega.

Tako mora romati eden za drugim, ako ni po godu osebam, ki spletarijo na cesarskem dvoru. In te osebe so v prvi vrsti ženske — postranske žene umrlih dveh cesarjev. Te imajo namreč princ-regenta popolnoma v oblasti. Vlada njegova se že navadno nazivlje — »ženska vlada«. Danes na Kitajskem ni več mož, kakor so bili Juen-še-ke in Džang-še-thung — v državni službi so

deče. Zadruga krojačev je imela v minulemu letu 10 rednih in eno izredno odborovo sejo, pri kateri se je vzelo na znanje 58 uradnih vlog, deloma mestnega magistrata, deloma trgovske obrt. zbornice in c. kr. deželne vlade. Med drugim tudi od c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu, s katerim naznanja, da je dobila zadruga krojačev delo za c. kr. poštno uslužbenca na Kranjskem. V to svrhu sklicalo je načelstvo dva sestanka mojstrov, na katerih se je delo primerno razdelilo med zadrugne članke. Meseca januarja sklicalo je načelstvo zadruga shod krojaških mojstrov v Rudolfovem, glede ustanovitve strokovnih zadrug na Kranjskem, da bi se potem ustanovila prepotrebna deželna zveza krojaških zadrug v Ljubljani. Meseca septembra minulega leta pa se je vršil na Dunaju shod avstrijskih deželnih zvez, krojaških zadrug. Ker pa se zadrugi do sedaj še ni posrečilo ustanoviti na Kranjskem strokovnih obrtnih zadrug in tudi nimamo v Ljubljani deželne zveze krojaških zadrug, se zadruga tega zborovanja ni mogla udeležiti ker ne moremo biti član te zveze, je načelstvo zadruga po sklepu odborove seje, pismenim potom pozdravilo zborovalce, želeči jim najboljši uspeh.

Zadruga je imela koncem minulega leta 78 moških in 65 ženskih članov, skupaj 143 članov, na novo pristopilo je k zadrugi 3 moški in 6 ženskih članov. Vajencev se je vpisalo na novo 27 moških in 31 ženskih vajenk, pravilno pri zadrugi oprostenih pa je bilo 32 vajencev in vajenk. Preizkušnje za vajence in vajenke so se vršile štirikrat ter so delali preizkušnjo po novem obrtnem zakonu šest vajencev in 22 vajenk, ki so napravili preizkušnjo s prav dobrim in dobrim uspehom. Grajati pa se mora, da nekateri mojstri dopuščajo, da je vajenec prost, brez da bi se pri zadrugi pravilno oprostil in nima potem nobenih potrjenih spričeval, brez katerih bi ga po zakonu ne smel noben mojster (mojstrica) vzeti v delo.

Dohodkov je imela zadruga 2959 K 71 v, izdatkov 402 K 60 v, skupno premoženje pa je znašalo 31. decembra 1909. 2557 K 11 v. — G. Presker, kot računski preglednik potrди, da so se našli vsi računi v redu. — Pri nadomestnih volitvah v odbor se izvolita gg. Držaj in Ahčin, kot namestnik pa g. Kraigher. Kot zastopnika v pomočniški zbor se izvolita gg. Magdič in Kraigher. — Na predlog g. Ložarja se sklene z ozirom na dopis župana Hribarja, kot načelnika šolskega odseka, da prispeva zadruga letno za vsakega vajenca 1 K za obrtno-nadaljevalno šolo. Zadruga je dolžna, da skrbi za izobrazbo vajencev. Sklene se, da ostane vnaprej ista doklada - članarina za zadrugo, kot je bila prej, namreč letno 1 K. Glede na pristop k »Deželni zvezi obrtnih zadrug« se sklene na predlog g. Ložarja, da krojaška zadruga ne pristopi za enkrat k zvezi, ker ne more biti naloga krojaške zadruga, buditi iz spanja spečo zvezo. Občni zbor zadruga sklene principielno, da se ustanovi podporni sklad za podporo onemoglim in potrebnim članom. Zadrugni instruktor g. dr. Blou-

armade kitajske, Juen-se-ke, je izginil tudi dobri duh in stroga disciplina iz kitajske armade. To se je pokazalo dovolj jasno zadnji čas, ko je obrnilo reformirano vojaštvo svoje orožje proti lastnim predstojnikom. Pred dvema mesecema sta se uprla v Kantonu dva bataljona, pred štirinajstimi dnevi pa blizu Nankinga en bataljon. Energičnemu nastopu podkralja — dal je namreč s topovi streljati na upornike — se je posrečilo ustajati zadržati. A vse kaže, da v armadi ni več tako, kakor bi moralo biti. Ko bo hode izginil zadnji inozemski inštruktor iz kitajskih posadk, izginil bo tudi duh stroge discipline iz njih...

Najbolj napredujejo danes Kitajci v zidanju raznih železnic. Lahko se reče, da bi imeli radi železnico že do vsakega mesta, če bi imeli le potrebni denar za to. A tega jim manjka. Ne preostaja jim torej pri večjih železniških podjetjih nič drugega, kakor da si ga izposodijo pri sicer tako sovražnih tujcih. Ti so seveda uljudni in radi pomagajo. Da, celo trgajo se za to, kdo da bo posodil. Prednost imajo navadno Angleži; a tudi vsiljivim Nemcem se je posrečilo, da se bo železnica iz Tsinahfu do Tientsina zidala z njihovim kapitalom. A Kitajci jim te usluge ne plačujejo s hvaležnostjo. Že sedaj delajo na celi progi proti njim, kolikor le morejo. Nemci bi radi tu uveljavili svojo blaženo nemščino, a Kitajci menijo, da na tej progi tega trdega jezika ne potrebujejo: uslužbenec se zahteva le nekoliko jezika v angleškem jeziku. Lepa ta nemščina, a vsiljivost jo zasluži.

dik je priporočal brzojavno iz Opatije ta namen, kakor tudi magistratni svetnik Šešek, ki je bil osebno navzoč pri tem zborovanju. Pri raznoterostih naznani g. Jeločnik, da je zboroval ženski odsek zadruga 5. maja in sklenil takrat, da pozove pristojne obrtne oblasti na občnem zboru zadruga z resolucijo, v kateri se zahteva, naj obrtne oblasti skrbijo, da ne bodo krojačice brez obrtnega lista izvrševale obrti in tako prevzemale kruh onim, ki morajo za svoj obrt plačevati davke. Resolucija se je sprejela. G. Rožič, kot zastopnik pomočniškega zbora graja, da nekateri mojstri izrabljajo pomočnike in vajence. G. Gregorin omenja na to, da bi bilo pač potreba večje vzajemnosti med mojstri in dobrimi pomočniki, ker le na ta način bi se moglo izboljšati, da se tudi pri konfekcionarijih in »standlerjih« ne bo izkoriščalo delavskih moči. G. Rožič nato še omenja, da so šivilje pomočnice zelo slabo plačane. Malokatera ima eno krono na dan. Mogoče jih je izmed 200 samo deset, ki imajo po 2 K na dan. Od strani dam se tozadevno protestira, da te vesti niso resnične ter se izjavlja, da se raje plačuje dobri pomočnici več, kot pa slabi sploh kaj. G. Kraigher želi pojasniti, kako more zadruga poslovati, ako izvršuje predsednik obnem posle tajnika in blagajnika. G. Ložar se čudi temu vprašanju, saj je bil g. Kraigher že pred šestimi ali sedmimi leti v odboru, pa se mu do sedaj to še ni zdelo čudno in je močlal. G. Kraigher pravi, da se dobro spominja, da je bil za časa prejšnjega predsednika izvoljen za blagajnika, a žalibog ni videl nikoli denarja. Magistratni svetnik Šešek omenja, da so stara pravila določevala, da voli odbor zadruga iz svoje srede funkcionarje, kakršnekoli hoče; nova pravila pa določujejo, da se mora voliti tajnik, blagajništvo pa lahko vodi tudi predsednik, ako mu to poveri odbor. G. Jeločnik omenja, da se zelo malo poteguje za časti, ki mu dan za dnevom prinašajo malodane po več ur dela in ga odtrgujejo od njegove obrti. Pomen, da je vodil predsednik tudi blagajniške posle, je v tem, da ni bilo treba priglasevati se vajencem, pomočnikom in obrtnikom pri treh mojstrih - funkcionarjih zadruga, temveč opravljajo vse posle pri predsedniku. — Po nekaterih manj važnih nasvetih se je občni zbor zaključil.

Albanska vstaja.

Solun, 9. maja. Nепrestano dajajo nove vojaške čete. Iz Vučitrna in Dremč se poroča, da so izbruhnil novi nemiri. Vzhodno od Kačanika so bili novi boji z vstaši. Sadovino in Korbuk obstrreljuje arteljerija. Štiri bataljoni so zasedli brez boja prelaz Črnaljevi.

Carigrad, 9. maja. Velik vtis je napravilo, ker je nenadno odpotoval vojni minister v Albanijo. Odpotoval je, ker častniki III. armadnega zbora niso složni glede na nastop proti vstašem. Poveljnik III. armadnega zbora Hadi paša je ponudil svojo demisijo.

Carigrad, 9. maja. Vojni minister je odpotoval v Albanijo, da uredi vprašanje višjega poveljništva pa zahtevajo v Solunu in v Skoplju, naj Torget pašo nadomesti Džavid paša.

BINKOŠTNO DRŽAVNOZBORSKO ZASEDANJE.

Dunaj, 9. maja. Iz krščansko-socialnih krogov se poroča: Sedanji državnozbornski položaj je zelo nejasen in negotov. Kaj da pride, nihče ne zna. Edino, kar stoji, je, da Bienerth neče dati opoziciji nikakih koncesij. Zato tudi mirno gleda, kako se razvijajo stvari na Češkem in upa, da se končno sporazumeje Čehi in Nemci.

V torek se najbrže že nakaže poslovniki odseku. Prvi bo govoril Gessmann. V petek razpravlja zbornica o vojaških društvih. Krščanski socialci pričakujejo presenečenja od socialnih demokratov, ki delajo na to, da se izpremeni dnevni red.

VOLIVNA REFORMA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 9. maja. V sobotni seji hrvaškega sabora je naznanil predsednik, da je predložila vlada zakonski načrt o volivni reformi. Načrt ima 48 paragrafov. Cenzus znaša 15, oziroma 6 kron.

OGRSKE VOLITVE.

Khuen na Dunaju.

Dunaj, 9. maja. Khuen je bil s svojim dunajskim potovanjem zelo zadovoljen. Dobil je vtis, da krona in prestolonaslednik prekoslej zahtevata volivno preosnovo.

Grof Khuen napoveduje neprestane volitve.

Budimpešta, 9. maja. Na nekem banketu je izjavil Khuen, da če že

pri teh volitvah vlada ne dobi večine, bo državni zbor razpustil tudi drugič in tudi tretjič, dokler ne dobi zadostne večine. Izjavil je, da je pristaš splošne volivne pravice. Khuen so po banketu na cesti priredili ovacije.

Rumunci za Khuenta.

Magyar-Cseke, 9. maja. Rumunski voditelj Mangoa je imel tu govor, v katerem je izjavil, da se s rinja jo Rumunci s Khuenom.

Štaterske novice.

Š Mariborska socialna demokracija v precepu. Kakor smo poročali, nekaj hudo poka pri mariborskih rdečkarjih. V vrstah slovenskih delavcev in železničarjev se je pojavilo nezadovoljstvo. Nemški sodrugi skoraj povsod dosledno prezirajo slovenske tovariše. In zavrelo je med slovenskimi sodrugi. Pri sestanku strankinih zaupnikov dne 7. t. m. je baje prišlo do burnih preprirov. Ker so nemški kolovodje kar ad limine zavrgli nasvete in zahteve slovenskih sodrugov, je tem zavrela kri in nemški kolegi so čutili pesti Slovencev. Nazadnje so ti med burnim zabavljanjem nemških sodrugov zapustili sobo, kjer se je vršila seja. Vzrok temu prepriro je baje neka — finančna težava.

Š Sv. Božje kraljevišče. Kako velikega pomena so mladinski shodi, se najlepše vidi pri nas. Dokler se ni s shodom, ki ga je priredila S. K. S. Z. v Mariboru, posvetilo v naš kraj, bili so liberalci neomejeni gospodarji. Redki so bili naši pristaši. Sedaj pa se je izvršil velikanski preobrat. Vrste naših pristašev se polnijo. Zveza slovenskih deklet šteje pri nas že sedaj 51 članic, ki so si vse omislile dekliške znake, v mladeniški zvezi pa je 25 najboljših fantov Bog živi naše organizacijo!

Š Mladina na Savi pri Štajerju. Franska mladina je imela na Križevu veličastno svečanost, ki ji ostane v trajnem spominu. Prihitiel je k nam organizator slovenske mladeži veleč. gosp. dr. Hohnjec. Pri ranem opravilu je imel polno cerkev mladine, ki jo je s živo, prepričevalno besedo božjo dramil k bogoljubnemu življenju. Med sv. mašo je objahal veleč. g. profesor na stotine fantov in deklet. Po večernicah pa se je zbralo toliko deklet in mladeničev, da niso mogli vsi v veliko dvorano »Ahninega dvorca«, premnogi so morali ostati zunaj ali pa oditi. Mladiče je pozdravil s prijateljskim pozdravom in lepim nagovorom naš vrli mladenič Ferd. Lešnik, drugi mladenič pa v vezani besedi. Mladencem sta govorili M. Lešnik in R. Čretnik, prva kakš moramo ljubiti in negovati materin jezik in svojo domovino, druga pa je opominjala tovarišice na razne dolžnosti slovenske mladenke. Vmes so se vrstile prelepe pesmice, kakor »Kukavica«, »Slovenka sem« i. dr. Sedaj pa nastopi naš požrtvovalni organizator dr. Hohnjec. Hipoma si je osvojil srca na stotine zbrane mladine, zabelil svoj govor z marsikaterim zdravim dovtipom in tako povzročil v mladini veselo razpoloženje. Pripravljal je mladino zlasti za mladeniško in dekliško zvezo in za izobraževalno društvo v Framu. Gospod govornik je lahko ponosen na uspeh svojega truda, kajti zbrana mladina mu je navdušeno pritrjevala in se mu iskreno zahvaljevala. Slednjič zadoni iz čistih mladinskih grl navdušeno in mogočno ognjevita pesem »Hej Slovenci, naša reč slovenska živo klije«. Končan je shod, spomin na njega ostane, sad obrodí sigurno. Dal Bog požrtvovalnemu mladinoljubu krepkega zdravja, poplača mu naj stotero njegov neumorni trud in skrajni napor pri delu za Boga, mladino in domovino. Naj bi našel v vrstah svojih sobratov več posnemovalcev, enakih delavcev!

Š Sestanek duhovnikov abstinencov bo dne 23. maja t. l., ob 10. uri dopoldne v Poličanah. Pogovor se vrši o točkah: 1. Abstinenca kot sredstvo v izpolnitve programa Pija X.: Vse obnoviti v Kristusu. 2. Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo v smislu papeževnega dekreta.

Š »Dramatično društvo v Mariboru« vabi na I. redni občni zbor ki se vrši v četrtek, dne 12. majnika 1910 ob 8. uri večer v mali dvoran »Narodnega doma«.

UČITELJSKE VESTI.

— Usposobljenostni izpit za obče ljudske meščanske šole so končani. Aprobirani so bili: A. za meščanske šole: Karol Javoršek, učitelj v Ljubljani, za II. str. skup. z nemškim in slovenskim učnim jezikom; Adolf Karel Parr, učitelj v Trstu, za I. strok. skup. z nemškim učnim jezikom; Elza Proft, učiteljica v Celju, za I. strok. skup. z nemškim učnim jezikom (z odliko);

Ivan Haller, učitelj v Leobnu, za I. strok. skup. z nemškim učnim jezikom. B. Poseben izpit za ljudske šole z nemškim učnim jezikom je napravila Kristina Sattler, učiteljica v Št. Vidu pri Ljubljani: — C. Za ljudske šole: a) z nemškim učnim jezikom: Karel Schofhalter, pomožni učitelj, Festenburg (Štajersko); Avgust Tschinkel, učitelj na Radinah (Kočevje); Valeska pl. Gressel, učiteljica v Dolgem polju; Serafina Hudovernik, podučiteljica, Baldramsdoř (Koroško); Marija Čech, učiteljica na nemški zasebni šoli v Spodnji Šiški; Sofija Černe, učiteljica na nemški zasebni šoli v Spodnji Šiški; Avgusta Weiss, učiteljica v Globasnici (Koroško); b) s slovenskim učnim jezikom: Josipina Smole, radovoljka na Viču; c) z nemškim in slovenskim učnim jezikom: Karol Blažič, učitelj na Erzelju; Ivan Jocič, učitelj na Koprivniku; Ciril Petrovec, c. kr. učitelj v Trstu; Antonija Adami, učiteljica v Horjulu; Josipina Arh, učiteljica na Bohinjski Beli; Ana Goli, učiteljica v Šmarjeti; Marija Gabrovšek, učiteljica na Telčem Vrhu; Leonida Hercog, učiteljica supl. v Ljutomeru; Roza Jovan, učiteljica v Št. Vidu pri Ljubljani; Vita Kersnik, radovoljka v Št. Vidu pri Brdu; Leopoldina Kogej, učiteljica na Vojskem; Marija Košak, učiteljica na Viču; Marija Mikulš, podučiteljica pri Sv. Boštjanu (Koroško); Slava Skale, radovoljka v Novem mestu; Vera Fancig, učiteljica v Izlakah; Gizela Usečnik, učiteljica na Dobrovi; Marija Zakrajšek, učiteljica v Stopičah; Karolina Zupančič, učiteljica v Predvoru; Jerica Zebre, učiteljica na Skaručni. — En kandidat za meščanske šole in en kandidat ter ena kandidatinja za ljudske šole so med skušnjo izstopili; en kandidat za meščanske šole in dva kandidata za ljudske šole so bili reprobirani.

— Razpisane učiteljske službe. V šolskem okraju Postojna v stalno nameščenje do 23. maja t. l.: nadučiteljska mesta na dvorazrednicah v Studenem, na Vrbovem in Colu; učiteljska in voditeljska mesta na enorazrednicah na Erzelju, v Gočah, na Kalu v Matenji vasi, v Podragi, na Slapu in v Šembijah; po eno učno mesto za učiteljice na dvorazrednicah v Bukovju, v Podkrajju in na Premu. — V logaškem okraju do 23. maja t. l. v stalno nameščenje; nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Črnem vrhu; učiteljska in voditeljska mesta na enorazrednicah na Ledinah, Gor. jezeru in na Vojskem; učno mesto za učiteljico na dvorazrednici v Črnem vrhu. — V okraju novomeškem: nadučiteljski mesti na dvorazrednicah v Ambrosu in v Hinjah; učiteljsko mesto na enorazrednici na Selih pri Šumbergu; učno mesto na štirirazrednici na Mirni za moške posilice in po eno učno mesto na dvorazrednicah v Hinjah in Beli cerkvi — vse službe v stalno nameščenje do 25. maja t. l.

Dnevne novice.

+ Somišljeniki! Somišljenice! Prihitiite v sredo, 11. maja na ustanovni zbor »Slovenske Straže«! Pokažimo, da nas je resna volja pomagati obmejnim bratom! V sredo ob 9. uri dopoldne bo bred ustanovnim zborovanjem daroval sveto mašo v franciškanski cerkvi č. g. Luka Smolnikar, po sveti maši točno ob pol 10. uri pa se prične v veliki dvorani »Uniona« ustanovno zborovanje »Slovenske Straže«. Opozorjamo tudi na druge prireditve 11. maja: na zborovanji »Jugoslovanske strokovne zveze« in »Rafaelove družbe« ter na prvi veliki koncert »Ljubljane«.

+ Skupni sestanek jugoslovanskih poslancev se vrši skoraj gotovo šele v petek, 13. t. m.

+ Krasen shod »Jugoslovanske strokovne zveze« je bil včeraj popoldne na Gorjah. Iz bližnjih krajev je prihitielo na shod kljub slabemu vremenu do 120 delavcev raznih strok. Tudi železničarji so poslali na shod svoje zastopnike, jeseniško in savsko delavstvo pa je prihitielo pozdravit z odposlaništvom z marljivim predsednikom strokovnega društva na Savi tov. Korščem na čelu. Shod je otvoril kot sklicatelj načelnik J. S. Z. in deželni poslanec dr. Ivan Zajec, ki sporoči pozdrav poslanca Pihra ter pozdravi navzoče železničarje, jeseniško delavstvo ter vse zborovalce. Nato pojasni v poljudnih besedah pomen in potrebo »Jugoslovanske Strokovne Zveze« ter priporoča ustanovitev skupine s sedežem v Gorjah. Govorila sta še Čebulj z Jesenic in Langerholz z Gorij. Koj na to so izvolili soglasno sledeči odbor: Zupanc Ivan, predsednik, Anton Zumer, njegov namestnik, Anton Polak, zapisnikar, Pogačnik Josip, blagajnik, Sušnik Janez in Pretnar Jakob na-

mestnika. Langerholc izreka ob navdušenem ploskanju zborovalcev iskreno zahvalo dr. Zajcu, ki je kljub slabemu vremenu prišel na Gorje k ustanovitvi skupine. Na shod so prišli tudi trije socialni demokrati, pa shoda niso motili. Po shodu se je vršilo vpisovanje novih članov. Gorska skupina ima že sedaj 25 vplačujočih članov, po večini mizarjev in žagarjev, a ni dvoma, da številno v kratkem naraste, ker jih je mnogo zagotovilo svoj pristop. Tako napreduje v Gorjah poleg izobraževalne tudi socialna organizacija ljudstva.

+ Mladeniško gibanje. Včeraj sta se vršila dva orlovska tečaja, v Celju so se zbrali Orli iz Celja, Griž, Petrovč, St. Petra, Gomilškega, St. Jurja ob Tabru, Braslovč in Dobrne. Telovadski pouk sta vodila Kržan in Dostal iz Ljubljane; telovadilo je nekako 35 fantov. V velikem salonu pri »Belem volu« se je vršil shod, ki se ga je udeležilo 150 samih mladeničev in drugo občinstvo. Govoril je F. Terseglav. Nato se je ustanovilo okrožje »Savinjski Orel«. — Isti dan se je vršil tečaj v Šmarju pri Jelšah. Zbrani so bili Orli iz Šmarja, St. Jurja in St. Petra pri Medvedovem selu. Telovadbo je vodil V. Jeločnik; telovadilo je blizu 40 fantov. Shoda se je udeležilo blizu 1000 občinstva; otvoril se je s himno »Bodi zdrava domovina«. Govorili so župnik Gomilšek, J. Podlesnik, V. Jeločnik, g. nadžupnik iz Slatine in domači g. kaplan. — V Idriji se je včeraj vršila seja okrožja in se je otvoril mladeniški tečaj; od Zveze je govoril dr. L. Pogačnik. — V Mostah pri Ljubljani se je ustanovil Orel; govoril je Hočevar.

+ Narodno izdajstvo gorških liberalcev. Iz Gorice: Poročali smo, da se v Gorici s prihod. šolskim letom ustanovi slovenska nižja gimnazija. Kuratorij je poslal oklic za nabiranje doneskov tudi »Soči«, ki pa oklica ni hotela priobčiti. Ne samo to! »Soča« dne 7. t. m. v dolgem uvodniku med drugim naravnost pravi: **Niti vinarja za slovensko gimnazijo!** To je vrhunec liberalnih lumparij. In zakaj se noče »Soča« nič navduševati za slovensko zasebno gimnazijo? Pravi, da zato ne, ker je kuratorij klerikalni. Za Ciril - Metodovo družbo, ki je popolnoma liberalna, bi pa klerikalci morali prispevati. Kaj ne? Sicer pa za sedaj klerikalizem ni glavni borbav, ki straši liberalce v Gorici pred slovensko gimnazijo. Glavni borbav je ta, da so liberalni zavodi muhi, da nimajo denarja. Da pa pokrijejo to grozno sušo, so iznašli klerikalni borbav. Vsak človek obsoja pisanje »Soče«, ker vsak ve, da le po tej poti pridemo v Gorici do slovenske gimnazije, ki bo vseeno vspevala, če jo bo »Soča« podpirala ali ne. Koliko je ruval Gabršček proti »Šolskemu domu« v Gorici, pa zavod vseeno lepo vspeva. Zato se pa za »Sočino« pisanje ne zmejni živ krst. Pač pa je vredno, da se tako početje pribije, ker kaže, da je liberalce naroden le toliko časa, dokler ima od narodnosti koristi njegov žep ali pa njegov liberalizem.

+ Občni zbor »Südmarke« se je včeraj vršil v Lincu. Na občnem zboru se je sklenilo posebno pospešiti naseljevalno akcijo, za katero se je določilo polovico vseh dohodkov. Ker je »Schulverein« po Roseggerjevi zbirki dobil dva milijona kron, »Südmarka« za šolstvo ne bo več prispevala, pač pa bo germanizatorično delo vršila na drugih poljih, posebno bo posvetila pozornost obrtništvu. Dosedanji desetletni načelnik »Südmarke«, Hoffmann pl. Wellenhof je odstopil. Prihodnji občni zbor bo v Celju.

+ O izstopu čeških radikalcev iz »Slovenske Enote« piše tržaška »Edinost, kateri menda nihče ne bo odrekal radikalnosti: »Slovenska Enota« je vsled tega sicer nekoliko ošibljena in jej nekateri že prorokujejo celo razpad. Vendar se nam zdi, da se zgodi nasprotno in da se bo »Slov. Enota« na znotraj konsolidirala, ker so odstopivši radikalci s svojim radikalizmom zelo otežkočali njeno parlamentarno delovanje.

+ Slov. katol. izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju vabi na zabavni večer, ki ga priredi na binkoštno nedeljo, 15. maja, s prijaznim sodelovanjem slov. katol. akad. društva »Danice« v dvorani »Zur schönen Schäferrin«, VI., Gumpendorferstraße 101. — Spored: 1. M. pl. Farkaš: »Poputnica Hrvatske«. (Tambur. zbor.) 2. J. Aljaž: »Ujetega ptiča tožba.« (Mešan zbor.) 3. M. pl. Farkaš: »Izza valova.« (Tambur. zbor.) 4. J. Aljaž: »Oj planine.« (Mešan zbor.) 5. M. pl. Farkaš: »Terezijin valček.« (Tamb. zbor.) 6. J. Aljaž: »Slovo.« (Mešan zbor.) 7. * * * »Drobiž.« 8. * * * »Vinska brataca«, burka v enem dejanju. Burka se vrši na Cvičkovem santonvanju v »Luegerjevem mestu« na Dunaju. — Dve vrata se odpre ob 6. uri.

Začetek točno ob 7. uri. Vstopnina prost. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo. — »Straža« ne priredi po Binkoštih do jeseni nobenega večjega zabavnega večera, pač pa bodo kakor do sedaj vsako nedeljo prijateljski sestanki v društvenem lokalu, kjer si člani tudi lahko od 6. do 8. ure zvečer izposojujejo knjige na dom. Pri tej priliki opozarjamo one člane, ki imajo izposojene knjige iz društvene knjižnice in gredo na počitnice, da jih gotovo preje vrnejo. Izleti v dunajsko okolico se bodo vršili po dogovoru. Slovenska služba božja bo vsako nedeljo v mesecu, t. j. dne 12. junija, 10. julija, 14. avgusta, 11. septembra in 9. oktobra t. l. — Z odličnim spoštovanjem! — Odbor.

+ Orel se je ustanovil včeraj, dne 8. t. m., v Mostah pri Ljubljani. Pristopilo je 7 rednih in 17 podpornih članov. Predsednik ondotnega izobraževalnega društva č. g. Ivan Petrič, kaplan pri Sv. Petru, je v svojem kranjem govoru navduševal fante za Orla. Nadalje sta govorila zastopnik Z. T. O. br. Janko Hočevar in okrožni predsednik br. J. Lajovic. Prihiti so k ustanovitvi bratje iz D. M. v Polju. Zdobrave in Hrušice. Novi Orel si je izvolil sledeči odbor: predsednik br. Fran Bricelj, podpredsednik br. Fran Tomažič, tajnik br. Alojzij Trček, blagajnik dr. Fran Sumrak, odborniki br. Ignac Cunder, br. Ivan Jerančič, br. Fran Zupančič in br. Brzoda Fran.

+ Pozor pred sleparjem. Pred kakimi štirinajstimi dnevi je hodil po Ljubljani neki mladič, visok, brkast, ter je pod imenom hrvaškega akademičnega društva »Domagoj« nabiral pri č. gg. duhovnikih denar za ustanovitev nekih organizacij v Trstu. Hrvaško akademično društvo »Domagoj« o vsem tem ničesar ne ve, zato opozarjamo tem potom na tega sleparja. Naj se mu nihče ne nasede in če se še kje oglasi, naj se ga izroči orožništvu ali policiji!

+ Hrvaške zmede. Pri dopolnilnih volitvah v hrvaški sabor je bil v stranke prava dr. Prebeg 322, dr. Hinković, kandidat koalicije, 307, Martinović od seljaške stranke 373. Pri ožjih volitvi, ki je sledila takoj nato, je bil dr. Hinković izvoljen z 22 glasovi večine. — V Ludbregu je dobil kandidat seljaške stranke dr. Ante Radić 133, dr. Ružič 103, dr. Damaska od koalicije 84. Pri ožjih volitvah je bil izvoljen dr. Ante Radić, član seljaške stranke. Obe volitvi ste posledici kompromisa med seljaško stranko in koalicijo. Pristaši seljaške stranke so glasovali v Brodu za spiritista dr. Mozesa Hinkovića, a koalicijonasi v Ludbregu za dr. A. Radića. Duhovščina je glasovala proti dr. Hinkoviću. — Res, da dr. Prebeg morda ni bil pravi kandidat, ker so mu nasprotniki očitali prenapete odvetniške račune, da pa je izvoljen dr. Hinković, je le zopetni dokaz, kaka zmeda je v takozvani »hrvaški politiki«, katere pri najboljši volji ne moremo razumeti. Uboga Hrvaška!

+ Odlikovana ognjegasca. Kranjski deželni predsednik baron Božidar Schwarz je podelil častni svetinji za 25letno zaslužno delovanje na ognjegasnem in rešilnem polju članoma šmarijske prostovoljne požarne brambre Frančišku Košaku in Frančišku Hribarju.

— Napredna olika. Kakšno oliko imajo cirilmetodarji in njih pobratimi rdeči mokračji, nam kaže ta-le slučaj: Ko so se včeraj vračali Orli poljskega okrožja iz Most, kjer so ustanovili novega Orla, mimo znane gostilne, kjer se zbira svobodomiselnazadnjaška klika, se začuje velik šum iz vrta in gostilniških prostorov. Orli korakajo v pozor po cesti. Ko jih nekdo zagleda, zavpije: Čuki, čuki! in takoj se vzdigne vsa tolpa, godba preneha in pijana sodrga zarjove: Čuki, čuki! in še razne druge psovke. Orli pa se za to ne zmejnijo in korakajo med trobenjem koračnice naprej! Tolpa pijanih svobodokrativcev pa pridere na cesto in žvižga, dokler se kaj čuje in psuje. Ko pridejo Orli do druge gostilne, stoji pred vrati neko liberalno strašilo in se obregne: Aha, to so pa »čuki«. Naš okrožni predsednik ga pozove, naj mu pove svoje ime, a ker on tega nikakor neče storiti, pa mu br. predsednik pove, da je strahopetnež. Ime pa smo proizvedli in ga bo v kratkem pri sodnji rad sam povedal. Tu vidite, kakšna je toli hvallisana prostost naših nazajnaprednjakov!

— Novo odkrite jame v Moravskem Krasu. O binkoštnih praznikih bodo slavnostno otvorjene nove odkrite jame v Moravskem Krasu, in sicer jami »Punkvina« in »Katarinska«. — Obe je odkril jamski odsek »Prirodnoznanstvenega kluba v Brnu« pod vodstvom speleologa dr. Absolona, »Punkvina«, ki sega do Pustega žleba blizu iztoka Punkve, dne 26. kimovca 1909. »Katarin-

sko«, ki je podaljsek znane »Katarinske stolnice« v Suhem žlebu, dne 10. vinotoka 1909. — Nove jame se odlikujejo po krasnih kaplinah in zelo lepah in velikih dvoranah, so dobro urejene in električno razsvetljene in bodo gotovo privlačna sila srednje Evrope. Oficijelna otvoritev novih jam se vrši v soboto, dne 14. vel. travna in so k nji povabljene češke in druge znanstvene korporacije in češka narodna društva. V nedeljo, dne 15. vel. travna bodo izročene jame javnosti.

— Obsojen ubijalec. V petek, dne 6. t. m. je bil obsojen v Zagrebu na 12 let ječe J. Kunej, ki je ubil svojo ženo, ker ni hotela živeti z njim skupno.

— Zaporni prečnici pri Godešiču v km 83-855 med postajama Medvode-Škofja Loka namerava opustiti c. kr. državna železnica. Političen obhod za to bo 21. maja ob 10. uri dopoldne. Komisija se snide na škofjeloški postaji ob 10. dopoldne.

— Društvo za preiskovanje podzemskih jam. Prihodnji četrtek, dne 12. maja t. l., se vrši ob 5. uri popoldne v knjižnici c. kr. dež. vlade ustanovni občni zbor »Društva za preiskovanje podzemskih jam«. Kot smo že svoj čas naglašali, ima to društvo strogo znanstvene in kulturne smotre. Za to vabimo kar najuljudneje našo inteligenco, da se čim najštevilneje udeleži tega ustanovnega občnega zbora in po možnosti tudi pristopa društvu ter s tem pomaga reševati obsežne zadeve, naši kranjski domovini na slavo in korist. Pristop je vsakemu, damam in gospodom, prost, izvzeta pa je šolska mladina.

— Mokronoškem popravkarju. Sto kaveljskih popravkov Vas ne opere, telovadilo se je na sokolskem telovadišču med službo božjo, zato so priče sami tisti, ki so telovadili. Pa še drugo vprašanje: Ali niso sokoli nikoli telovadili med službo božjo? Kako je to, da so prišli iz grada, ko je minula služba božja, in to kar po več skupaj. Zadnji čas je že, da sokoli odlazijo iz grada. Kako je to, da gnezdi sokol v hiši klerikalizma? Strašno! Saj je grad lastnina duhovnikova!

— Predavanja o postojnski jami na Dunaju. Jamoslovec in jamski tajnik G. And. Perko je predaval na Dunaju od 22. do 30. aprila t. l. o tem svetovnem čudežu v društvu »Naturfreunde«, v c. kr. eksportni akademiji, v c. kr. avstrijskem trgovskem muzeju, v stenografičnem društvu »Phonographia«, v »Uraniji«, v avstrijskem planinskem društvu, v znanstvenem društvu »Skiophtikon« in v zavodu za umetno fotografijo. Med predavanjem je bilo videti 150 skioptičnih slik od najlepših jamskih delov po najnovejših fotografijah. Nad 4000 oseb je obiskalo predavanja, katera se bodo vršila o priliki tudi v zunanjih državah.

— Umrl je v St. Jerneju na Dolenjskem znani posestnik in bivši gostilničar g. Jernej Tavčar. Pogreb bo ob osmi uri zjutraj. N. v m. p.!

— Osleparjeni obrtniki v Gorici. Po Gorici je hodil nek starejši človek, ki je govoril nemško, ter nagovarjal razne obrtnike, naj razstavijo svoje izdelke na razstavi v Parizu. Dal jim je naslov, kam naj pošljejo. Nekateri so res poslali ter dobili medalje in križce, katere so razstavili po oknih svojih obrti. Stalo je vsakega okoli 400 K. Konečno se je pokazalo, da so bili opeharjeni, ker take razstave sploh ni. Nekateri so bili vendar pametni ter so šli v trgovsko in obrtno zbornico se pritoževati radi plačila, katero je tista »tvrda«, za katero je hodil oni človek po Gorici, zahtevala, pa so izvedeli kako jih je prebrisan tujec namazal.

— Z žepnimi urami je bil nekam preveč preskrbljen neki Anton Krajec, ki je doma baje nekje blizu Ljubljane ter šteje 60 let. 14 žepnih ur je imel pri sebi. Zandarmerija ga je prišla v Mirnu pri Gorici ter odvedla v zapor, da se spomni, čegave so tiste ure.

— Umrl je v Dražgošah posestnik Gregor Jelenc, po domače Bešter.

— Na Rovih uprizori tamošnje izobraževalno društvo binkoštni ponedeljek ob pol 4. uri popoldne čarobno burko »Repoštev« in šaljivi prizor »Opeharjeni žid«. Ob tej priliki bo tudi predavanje o zgodovini domače župnije. — Telovadni odsek »Orel« se ustanovi junija meseca. Do tedaj se priredi telovadišče.

IZJAVA.

Mestna občina ljubljanska je razpisala mizarska dela z okovi pri stavbi c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani. Obrtna šola ima lastno stavbeno vodstvo pod tehničnim vodstvom gosp. stavbnega nadsvetnika Duffeja.

Ofertni rok za ponudbo je potekel dne 30. aprila 1910; a stavbeno vodstvo obrtne šole je še dne 29. aprila 1910 spo-

polnjevalo razpis mizarskega dela in okovja.

Pred 29. aprilom 1910 ni mogel torej nihče napraviti popolnoma točnega oferta.

Šele potem, ko je bil znan obseg vseh mizarskih del z okovjem, to je dne 29. aprila t. l., zamogel je vsak posamezni podjetnik pričeti s sestavo proračuna in ponudbe.

Podpisani Franc Burgar prevzel sem nalogo, da sestavim proračun in ofert za okna z okovjem.

Radi nedostajanja časa moral sem delati z mrzlično naglico.

V tej naglici računal sem enotno ceno za mizarsko delo z okovi skupaj tako, da so bila v teh enotnih cenah zaračunjena mizarska dela in okovi.

Razven tega sem napravil še poseben račun za okovje.

Skupna cena glede okovja se torej ne bi smela prišteti k mizarskemu delu, marveč bi se morala od slednjega odšteti, da bi se razvidela cena za mizarsko delo.

V omenjeni naglici pa sem se zmotil ter sem prištel skupni ceni za mizarska dela in okovje še skupno ceno za okovje, mesto da bi bil od prve vsote odštel drugo.

Moj ofert — sestavljen v največji naglici — je torej vsled te pomote nepravilen.

Moj ofert so pa ostale meni prijateljske mizarske tvrdke, katere so stavile svoje ponudbe iz navedenih vzrokov tudi šele v zadnjem hipu, prepisale in je prišla na ta način moja računna napaka tudi v ofert ostalih meni prijateljskih tvrdk.

Da se je ta pomota slučajno v ta ofert vrinila, je povzročil brezdvomno kratek čas, ki mi je preostajal za sestavo proračuna in oferta.

Ta pomota je bila pa tako prozorna in očitna, da bi jo moralo stavbeno vodstvo takoj na prvi pogled uvideti.

Naravno je torej, da sem tudi jaz, Franc Burgar, to napako že po nekoliko dneh po zopetnem razmotrivanju zapazil in o tem obvestil svoje sopodnike.

Predno sem torej zvedel o visokosti ponudbe tvrdke Tönnies in njenih cenah, podal sem se k gosposdu županu ter sem mu pojasnil, da so naše ponudbe pomotne in da se nahajajo v njih ravnokar omenjene računске pomote. Obenem sem mu vročil pismeno izdelan popravek naših ponudb, kateri je bil potem sicer res za malo svoto 2687 kron, kakor se je to pozneje izkazalo, višji, nego ponudba tvrdke Tönnies.

Gospod župan je tedaj izjavil, da jemlje to v vednost in da bo odstopil celo stvar stavbenemu odseku v zopetni pretres.

Iz teh navedb torej jasno sledi, da ne tiči v mojem postopanju in v postopanju mojih sopodnikov ničesar **normalnega in nepoštenega.**

Kajti tako prozorne računске pomote, kakršno sem napravil v predležečem slučaju, se pač ne more smatrati kot kak poskus varati občino! Vsaj ima mestna občina pri stavbi obrtne šole svoje stavbeno vodstvo, katero je moralo na prvi pogled uvideti to računsko pomoto.

Kar se pa tiče dejstva, da je naš ofert za 2687 K višji nego ofert tvrdke Tönnies, moramo pa le naglašati nastopno notorično dejstvo:

Vsak obrtnik zamore eno in isto mizarsko delo izdelati za visoko kakor tudi za nizko ceno; seveda bo potem tudi dotični izdelek pri višji ceni izbojen, pri nizki ceni pa malovreden.

Toliko javnosti v pojasnilo objektivne resnice.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Burgar,
mizarski mojster, Spodnja Šiška.

Znanost in umetnost.

* Dr. Aleš Ušeničnikova »Sociologija« je dotiskana in bo še ta teden v knjigotrštvu na razpolago. Med malim slovenskim narodom se je našel učenjak, ki je napisal knjigo, ki bo služila za vzor učenemu svetu vsaj vseh slovenskih narodov, ustvaril je delo, ki bi mu tudi izven slovenskega sveta odkazali prvi kulturni narodi eno najčastnejših mest v svojem slovstvu. — Obširne ocene o tem delu prinese naš list v par dneh v podlistku, pozdravili pa bodo knjigo ne le vsi slovenski, temveč sploh slovenski časopisi in znanstvene revije. Knjiga v obliki velike osmerke obsega nad 800 strani in velja nevezana 8 K 50 vin., vezana 10 K 80 v. Založila je knjigo »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Šmarnice za leto 1910. Podrobnosti glede letošnjih šmarnic so označene v današnjem oglasu »Katoliške Bukvarne«. Ponekod se bodo brale lani iz-

dane šmarnice o potovanju v sveto deželo, ki se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Les tribunaux mixtes d'Egypte et leur réforme. Impressions et motions d'un juge-avocat européen. Spisal je to brošuro, ki se peča z justičnimi razmerami v Egiptu, naš rojak g. dr. Josip Stanič, ki se nahaja sedaj v Kairu.

Ljubljanske novice.

Lj Sedeže za prvi redni koncert »Ljubljane« že prodaja trafika »Uniona«, na kar opozarjamo občinstvo.

Lj Glavna skušnja za koncert »Ljubljane« bo danes ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«.

Lj Shod krščansko-socialnih železničarjev se je vršil minulo soboto v salonu gospe Češnovarjeve. Vodil ga je tovariš Koleča. Dr. Krek je v daljšem govoru razvijal potrebo organizacije krščanskih železničarjev. Moškerc je utemeljeval in prečital spomenico, ki se tiče železničarjev južne železnice ljubljanske postaje. Koleča je navduševal za pristop k »Prometni zvezi«. Shodu je sledil zaupni sestanek, na katerem se je definitivno sklenilo, da bo v nedeljo, 29. t. m. ob 9. dopoldne v Ljubljani v dvorani S. K. S. Z. konferenca slovenskih krščansko-socialnih železničarjev. Ugotovil se je tudi konferenčni spored. Pri konferenci bodo poročali med drugimi posl. dr. Žitnik, Gostinčar, Piber, Moškerc. Krščansko-socialne železničarje opozarjamo na velevažno konferenco, ki naj se je gotovo udeleže. Vse podrobnosti kakor tudi program še objavimo.

Lj Ravnateljstvo »Uniona« bo storilo vse, da popolnoma zadovolji goste, ki prihite 11. t. m. v Ljubljano. Za jutrek bo vse pripravljeno na lepi verandi in v restavracijskih prostorih, v slučaju lepega vremena pa bo odprt tudi vrt, katerega je letos ravnatelj g. Bračič popolnoma nanovo nasadil s košatimi kostanji.

Lj Udeležnike zborovanj 11. maja opozarjamo tudi na slovensko umetniško razstavo, ki se nahaja v Jakopičevem paviljonu v Lattermannovem dreveredu.

Lj »Turški križ«, prekrasno dr. Krekovo igro, bo proizvajalo binškošni ponedeljek popoldne s. k. izobraževalno društvo v Mostah v Oražovem salonu, na kar opozarjamo.

Lj Predavanje pri sestanku katehetov, ki bo v sredo, 11. maja ob pol petih popoldne v mali dvorani Katoliške tiskarne je prevzel č. g. mešni kapefan in katehet Fr. Kerhne. Po predavanju bodo določili ljubljanski katehetje spored za 3. šolsko spoved, zato prosimo odbor, da bi bili vsi navzoči.

Lj Posvečevanje zvonov. V soboto je mil. g. gen. vikar J. Flis v Samassovi tovarni posvetil 15 zvonov in sicer za Bosno (5), Hercegovino (4), Hrvaško (1), Istro (2), Kranjsko (2) in Primorsko (1). Najtežji (12495 kg) je bil za župno cerkev Zenici (Bosna) najlažji (295 kg) pa za podružno cerkev sv. Križa v Malakraški (Istra).

Lj Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane. V Ljubljani, dne 2. maja 1910. Št. 13.629. Slavnemu uredništvu »Slovenca« v Ljubljani. Sklicuje se na § 19. tiskovnega zakona prosim Vas glede na ljubljansko novico: »Kako si Ivan Hribar predstavlja hitro pomoč pri požarih« v 97. številki »Slovenca« z dne 30. pr. m., da priobčite ta-le uradni popravek: Ni res, da »če bo še tako velik ogenj v ljubljanski okolici, ognjegasci ne bodo smeli trobiti«; res pa je, da jim tega nikdo prepovedal ni. — Zupan: Ivan Hribar.

Lj Občni zbor društva pisarniških in zemljeknjižnih uradnikov. V hotelu Štrukelj se je vršil včeraj redni občni zbor društva pisarniških in zemljeknjižnih uradnikov na Kranjskem. — Lepemu številu zbranih zborovalcev je predsedoval c. kr. sodni nadoficijal g. Pogačnik, kateri je poročal o ugodnem delovanju društva, kajti razun 12 kolegov na Kranjskem so vsi drugi društveni člani. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je imelo društvo 52 K 64 vin. preostanka. V obširnem govoru je poročal predsednik o nameravani službeni pragmatiki, o akciji sodnopisarniških uradnikov glede povoljne rešitve tega važnega vprašanja. O tej poslednji točki se je vnela širša in živahna debata. Mesto odstopivšega društvenega tajnika oficijala g. Bizjaka je prevzel to mesto oficijal g. Benkovič. Vse stavljene predloge se je sprejelo enoglasno. Zelo intenzivno se je povdarjalo, da morajo vsi sodnopisarniški uradniki delovati na to, da se doseže po vsej Avstriji enotna organizacija. Končno se je soglasno izrekla iskrena zahvala gospodu predsedniku Pogačniku za njegov neumorni trud.

Lj Umrl je na sv. Petra cesti št. 63 g. Ivan Plehan, profesor v Brnu;

v Komenskega ulici št. 11 je umrla gospa Antonija pl. Foedransperg.

Lj Kolektivno prokuro je podelila tvrdka Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg Karolu Rüttingu in Viljemu Rolflu.

Lj S ceste. Ko je v soboto zvečer peljal po Sv. Petra cesti kočijaž Ivan Černe nekega uradnika iz popirnice, mu pride na razpotju Resljeve ceste nasproti s kolesom pleskarski pomočnik Matija Urbanc, ki je zavozil v konja in padel pod njega. Ko je uradnik opazil, da je kolesar poškodovan, ga je dal s svojim vozom prepeljati na dom. Pri padcu se je Urbancu tudi kolo močno poškodovalo.

Lj »Mica Kovačeva« se je predvčerajšnjim zvečer pojavila v gostilni Karla Čenčiča v Hilšarjevi ulici v osebi nekega neznanega delavca. Ko je možak zavžil za 2 K 40 vinarjev, je potem natihoma izginil.

Lj Pod voz je prišel v soboto na Bledu 78letni vžitkar Andrej Vrhunec in se smrtonovarno poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Lj Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 11 Macedoncev, predvčerajšnjem pa 25 Hrvatov in 11 Črnogorcev. Nazaj je prišlo 35 Hrvatov in Slovencev.

— Poletni vozni red. Na razna tozadevna vprašanja odgovarjamo, da bomo »Slovenca« priložili poletni vozni red s 1. junijem, ker bo počenši s tem mesecem še več prememb pri vlakih, ki bi jih sedaj še ne mogli pravilno označiti.

Lj Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana je neimenovan blag prijatelj zapuščene in zanemarjene mladine naklonil 500 kron.

Vlak povozil voz z ljudmi.

Velika nesreča na železniški progi pri Brežicah.

Grozna nesreča se je pripetila danes dopoldne na železnici pri Brežicah. Očividec popisuje ta pretresljivi slučaj tako-le: Gledal sem skozi okno, ko vidim dirjati neke konje po polju. Mislil nisem, da bi bilo kaj posebnega in da so se le konji splašili radi vlaka. Takoj nato pa vlak ustavi. Popotniki prično preplašeni kričati in vse hiti vun na kraj nesreče. Tu je bil videti grozen prizor. Neko truplo popolnoma raztrgano, tam kup mesa in cunj, tu roka, tam noga. Iz enega raztrganega trupla se na široko raztresena čreva, eden ranjenec v zadnjih dzhiljih. Odrzalo mu je obe nogi nad kolenom čez stegna, en človek nepoškodovan, pa tuli kakor popolnoma zmešan. Čudno je videti, kako daleč od mesta nesreče se vidi posamezne dele voza in človeških udov. Nesreča se je pripetila na cesti, ki pelje iz Brežic proti Bizeljskem, vsled tega, ker niso bile pregrade zaprte. Mogoče, da so se tudi konji splašili vlaka ter čez progo zdirjali, ker kočijaž se je rešil na ta način, da so ga konji potegnili na vojakah pred vlakom. Vlakovodja je takoj, ko je zapazil na progi voz, zavrl, toda zavore niso prijele, ker so bile tračnice mokre od dežja. Lokomotivo so v Brežicah odpeli, da jo očistijo, eventualno popravijo, ter drugo pripeli pred vlak.

Razne stvari.

Velike povodnji so na Ogrskem. Mostovi so v nevarnosti.

Zeppelinova vožnja na Dunaj. Graf Zeppelin je poslal solnograški trgovski in obrtni zbornici pismo, v katerem javlja, da se na vožnji z zrakoplovom na Dunaj ne bo mogel ustaviti iz tehničnih vzrokov v Solnogradu.

Japonska gledališka družba v Zagrebu. Te dni nastopa v zagrebškem deželnem gledališču družba japonskih igralcev s prvo japonsko tragedijo gospe Hanako na čelu. Zanimivo je brati, kakšen vtis napravljata ta elitna japonska igralska četa (vsi so člani dvornega gledališča v Tokiju) in njena umetnost na razvajeno zagrebško občinstvo. Tako čitamo v »Agramer Tagblattu«, da je japonska dramatična umetnost danes šele v zametku, da je pravzaprav še ni. Ritmično stopicanje, pretirana mimika, zlato, strup, bodala, ženski čari, lepa obleka — to je vse, kar pozna ta »umetnost«. Majhna, majčkina je ta »umetnost« in majhni, miški podobni so njeni predstavljalci — gospa Hanako je baje nekaj palcev visoka. Te »miške« se po veseli, medsebojni zabavi kakor bi mignili pomore med sabo in — zagrinjalo pade. Taka »umetnost« more zanimati Evropejca le kot kurioznost, in kot taka je tudi delovala na zagrebško občinstvo, ki se je pri japonski dramati »Otaka« do solz nasmejal. Kritik v »Agramer Tagblattu« konča svoje poročilo o predsta-

vi z željo, da zamenj japonsko takoj zopet naša dramatična umetnost, kjer s pritajenim glasom govori k nam tragedija duše, medtem ko Japonci za drugo dejanje brusijo nože. »Naši igralci — visokozraščeni, plemeniti, mirni in umerjeni v nastopu, so v primeri z onimi harakirci kakor olimpijski bogovi in boginje«. Dobro je, da se to približe, da vemo bolj ceniti visoko svojo kulturo in se zavedamo, da je vendarle bolje, da prevladuje na Daljnem Vzhodu krščanska, čeprav absolutistična Rusija, nego pa harakirska poganska Japonska.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Jules Verne, Pet tednov v zrakoplovu. Trije Angleži raziskujejo Afriko. Po zapiskih dr. Fergusona. Iz francoskega prevel A. Kos. Ljubljana 1910. Založila »Katoliška Bukvarna«. Prvo delo znamenitega francoskega pisatelja je izšlo v slovenskem prevodu. Nad vse mično pripovedovanje seznanja bravca z zrakoplovstvom in afriškimi svetom. Bravec napelo spremlja pogumne popotnike čez črni del sveta. Gleda zamorske rodove, običaje, življenje, rastline, velikanska krušna drevesa, afriške živali, vihar v puščavi, peščene gore, rudnine, kakor bi bil sam zraven. Zanimivi potni dogodljaji napravijo bravca tako pozornega, da se mu vse to nehote vtisne v spomin. Naleti sredi prostrane Afrike v črni noči na kanibalski rod, ki trpinči mladega 30letnega misijonarja - lazarista. Vrlim trem junakom v zrakoplovu se posreči, da ga rešijo s svetlobnimi žarki. Kajti nad nenavadno svetlobo sredi črne teme divjaki osupnejo. Rešeni mladi duhovnik umre vseeno čez malo časa. Umirajoč moli za Kamovo zemljo in pošilja pozdrave svoji domovini. On, ki je storil obljubo uboštva, počiva v zlatonosni zemlji. Kajti, ko ga pokopavajo, odkrijejo zlato žilo. Prestava je narejena strogo po francoskem izvirniku. Jezik čist in pravilen. Večkrat se toži, da manjka za naše ljudstvo poljudnoznanstvenega berila. Povesti slovitiga Jules Verna so pač najboljša poljudnoznanstvena dela in poleg tega imajo vsa brez izjeme velik vzgojevalen pomen. Jules Vernove spise diči velika nazornost in živahnost v opisovanju, pa bogata domišljija, ki pa ne razburja in draži, marveč razširja bravcu duševno obzornost. Koliko naravoslovja, zemljepisja, prirodoslovja sploh je v Jules Vernovih spisih, pa koliko tudi zgledeov požrtvovalnosti, ljubezni do bližnjega in neustrašenosti. Povest je bila od akademijske znanosti nagrajena in je doživela že 80 izdaj. — Povest »Pet tednov v zrakoplovu« stane v platno vezana 3 K 80 h, po pošti 30 h več in se naroči v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

KONCERT »LJUBLJANE«.

V neprestanih vajah, katerih polnoštevilni poset priča o krasni disciplini pa o energiji, ki opravičuje najdrznejše nade, se večja zbor naše »Ljubljane«, da bo nastop njegov čim častnejši. Ni lahka stvar, uvesti v zbor, čigar člani se večinoma ne poznajo med seboj, zavesti in prepričanje o potrebi stroge discipline, vlti mu poguma ter razumevanja za stvar, uglajati vse diference, ki se eventualno pojavijo, opiliti glasovni material in udeležiti enotnost v vsakem oziru. Koliko skrbi in dela povzročata to, o tem ve samo tisti, ki ima s tem opraviti. Neustrašeno je stopila »Ljubljana« na plan, neustrašeno gre naprej. Garancije leže v onih, ki so s celim srcem pri stvari. Najlepše pa se v tem skrbnem, nesebičnem, neprestanem delu dokumentira ideal, na katerem sloni »Ljubljana«. Kvišku s slovensko pesmijo, naprej z glasbeno prosveto v vseh krogih, vseh krajih naše domovine. Kako prešinjjen je zbor »Ljubljane« od teh jasnih ciljev, to dokaže s svojim discipliniranim nastopom v zborih, ki so doma in drugod želi najglasnejše priznanje. Kdo bi ne bil vzradoščen od teh mehkih, s tako neznansko silo okoli srca krožečih harmonij iz Dvořakove »Padle so pesmi«, kdo bi ne hotel čuti Foersterjeve pretresljive »Ljubice« dvakrat, trikrat in še in še, koga bi ne razveselile te ljubke melodije iz Prohazkovega zbora in slednjič naše narodne pesmi v tej čedni obliki? Komu ne zavriska srce veselja, ko čuje iz teh narodovih melodij slovensko dušo, njeno radost in veselje, nje zlo in gorje, vso sladkost njenih najintimnejših čustev, vso romantiko, v kateri živi. Vemo, da se dobijo neverni Tomaži, ki ne morejo umeti, da se je iz naših vrst rekrutirala četa marljivih pevcev in pevk, ki danes le predobro umevajo svojo nalogo, v katerih duši plani

iskrena ljubav za slovensko pesem! To hoče »Ljubljana« sijajno dokazati v sredo, opravičiti nade svojih dobrih prijateljev in podpornikov, prodreti vrste skeptičnih, pridobiti si novih simpatij in seveda ž njimi novih moči za svoje nadaljne delo.

Telefonska in brzoljavna poročila.

CESAR OBIŠČE BOSNO IN HERCEGOVINO.

Dunaj, 9. maja. Cesar se je odločil, da prvokrat obišče Bosno in Hercegovino. Potovanje se bo vršilo koncem maja po cesarjevem bivanju v Budimpešti. Cesar bo ostal v Sarajevu tri dni in nekoliko v Mostaru. Cesarja bodo spremljevali skupni ministri in oba ministrska predsednika. Iz Bosne se cesar odpelje naravnost na Dunaj.

OBČNI ZBOR »SÜDMARKE«.

Linc, 9. maja. V poročilih na včerajšnjem občnem zboru »Südmärke« se je povdarjalo, da je »Südmärke« v enem letu pridobila 15.000 novih članov ter ima sedaj 70.646 članov. Dohodki so poskočili za nad 100.000 kron.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Praga, 9. maja. Dopis čeških radikalcev o izstopu iz »Slovsanske Unije« sta podpisala Choc in dr. Baxa. Dopis naglašja, da bo stranka kljub izstopu podpirala »Slovsanske Unije«, kadar se bo šlo proti zistemu ali pa za skupne slovsanske zadeve.

Černovice, 9. maja. Vlada je razpustila ruska društva: »Rusko Pravoslavni narodni dom«, »Rusko pravoslavni deotskij Prijut«, »Obszczestno Ruskijch Szenczen v Bukowinje« in akademično društvo »Karpate« zaradi ruske propagande. Zaradi razpusta bo gotovo vihar v zbornici.

CANTERBURYŠKI NADŠKOF NAVZOČ OB EDVARDOVI SMRTI.

London, 9. maja. Poročila listov, da canterburyški ni bil ob Edvardovi smrti navzoč, se uradno popravljajo tako, da je bil canterburyški nadškof ob kraljevi smrti navzoč s kraljevo rodbino ob smrtni postelji in da je molil za kralja mrtvaške molitve.

POGREB ANGLEŠKEGA KRALJA.

Dunaj, 9. maja. Avstrijskega cesarja bo pri pogrebu angleškega kralja zastopal prestolonaslednik Fran Ferdinand. Cesar je odredil štiritredensko dvorno žalovanje.

London, 9. maja. Kraljica vdova Aleksandrina se preseli v svojo domovino na Dansko. V bližini Kodanja bodo zgradili grad, v katerem bo prebivala s svojo sestro rusko cesarico vdovo.

VSTAJA ALBANCEV.

Carigrad, 9. maja. Trdi se, da so vladni krogi voljni odstaviti kosovskega valija Masharja, s katerim so Albanci nezadovoljni.

Carigrad, 9. maja. Državnozbornsko zasedanje so za cel mesec podaljšali.

Carigrad, 9. maja. Kmetje Kaza Gile, ki so se priklopili vstašem, so se vrnili v svoje vasi. Vstaši so se sprli med seboj. V Prizrem je došlo pet bataljonov vojakov. V mestu je mirno. Položaj v kosovskem vilajetu se je nekoliko pobiljšal.

Carigrad, 9. maja. »Jeni Gazetta« poroča, da je vojni minister v Albanijo zgolj zato odpotoval, da nadzoruje transporte in operacije.

FINSKI DEŽELNI ZBOR PROTI RUSIJI.

Helsinfor, 9. maja. Finski deželni zbor je soglasno odobril predlog, da se ne more izjaviti o temeljnih zakonih, ki izpreminjajo pravice Finske.

OKRADENI CESARSKI NAMESTNIK.

Lvov, 9. maja. Gališki cesarski namestnik je danes hotel odpotovati na Dunaj. Poslal je slugo na kolodvor z dvema kovčekoma in ročno torbico, v kateri je imel važne listine za avdijenco pri cesarju. To torbico je cesarskemu namestniku tik pred odhodom vlaka nekdo ukradel.

STRELA IZ JASNEGA NEBA.

Hamburg, 9. maja. Tik po končani konjski dirki je včeraj na dirkališču med občinstvo udarila strela iz jasnega neba. Šest oseb je nevarno ranjenih, med njimi dva Mažara. Med občinstvom je nastala strahovita zmešnjava, posebno ker so se splašili konji ter z vozmi v divjem begu dirjali proč. Mnogo vozov je razbitih.

ČUDNO NAKLJUČJE.

Rim, 9. maja. V Rimu je umrla pesnica Viktorija Aganoor, njen mož, poslanec grof Guido Pompili di Perugia pa se je iz žalosti ustrelil. Isti dan je v Milanu umrl pisatelj Rovetta.

GOSPODARSKA PREOSNOVA NA TURŠKEM IN NJEN POMEN ZA AVSTRIJO.

Političnim prevratom, ki so se dogodili zadnji dve leti na Turškem, bo sledila tudi gospodarska reforma. Ako so nas zanimali politični dogodki v Turčiji, kot balkanske države, nas mora zanimati gotovo bolj vsaka novost na gospodarskem polju, ker je bodočnost avstrijskega izvoza v prvi vrsti, če ne edino le na Balkanu. Balkan je najboljše avstrijsko izvozno torišče, ki ga pa avstrijska državna politika ni znala izkoristiti v oni meri, kakor to zahteva neposredna bližina Balkana in pa potrebnice balkanskega prebivalstva. Išče se vse mogoče stvari, tega pa nihče ne vidi, kar nas drege naravnost v nos. Že sedaj se na Turško izvažajo precej avstrijskega blaga. Leta 1908. je znašal avstrijski izvoz na Turško za 114 milijonov kron blaga, med tem za 31 milijonov sladkorja, za 16 milijonov tkanin, železnice za 6 milijonov, papirja za 5 in stekla za 2 milijona. Turški uvoz v Avstrijo pa je znašal samo 46 milijonov, večinoma surovine, kakor kože, tobak itd. Splošni uvoz na Turško znaša 500 milijonov. V prvi vrsti uvažuje Angleška, potem Avstro-Ogrska, Nemčija, v gotovih strokah pa konkurira tudi Italija. Avstrijski uvoz se je nekoliko dvignil, medtem ko se je zelo znatno dvignil nemški, ki je pa bil pred desetletji zelo malenkosten. Mladoturki streme sedaj po preureditvi prometnih sredstev, carinski reformi, kakor tudi obdavčenja sploh. Cestno omrežje naj bi se izpopolnilo; turška vlada je izposlovala za to dva in pol milijona turških funtov kredita. Ta denar se bo razdelil med 35 provinc turške države. Nove ceste bodo imele 9000 km dolžine. Za Avstrijo imajo pomen cestne zgradbe v skopeljskem vilajetu, ki bodo veljale 157.000 funtov, potem v monastirskem — 159.000 funtov in v adrijanopeljskem s 172.000 funti stroškov. Obstoječe ceste se bodo popravile in izpolnile. Mnogo teh cest ima slabe mostove. Druge se zopet končajo kar kje sredi polja, pri nekaterih so pa le spodnje zgradbe dodelane. Od teh so zelo zanimive zlasti v severnih turških pokrajinah. Pomisliti je treba samo, da meji Bosna in Hercegovina na Sandžak-Novi Pazar. Povdarjati je treba tudi, da ima nameravana srbska železnica od Donave do Jadranskega morja zelo veliko nasprotnikov. Financijelno se smatra kot neplodnosno, ker bo skoro samo navezana na srbski izvoz živine. Iz političnih vzrokov pa se ji upirajo Albanci, ki jo smatrajo za slovansko železnico. Za avstrijski izvoz bi bila velike važnosti nameravana železnica iz Trapecunta čez Erzerum na perzijsko mejo. Blago bi se potem ne odpošiljalo samo hitreje in bolj redno, ampak tudi mnogo cenejše. Dandanes je odvisen transport od vremena, cena transporta pa od števila tovarne živine.

Najbolj zadeva pa Avstrijo reforma uvozne carine. Turčija namerava postaviti novim trgovinskim pogodbam, med temi tudi z Avstrijo, kot podlago pobiranje carine od teže blaga, ne pa od vrednosti. Carina na vrednost je sicer zgodovinsko starejša ter je bila tudi v starem veku v rabi. Nasprotno pa je carina od teže blaga enostavnejša in cenejša, povzroča manj težkoč v prometu, manj vpitja in preprirov, kakor tudi nagiblje manj k tihotapstvu. Ta vrsta carine bi se mogla popolnoma lahko vpeljati v marsikaterih državah. Na Turškem je pa državni stroj zelo neokreten, kakor tudi posamezni njegovi člani. Carinski uradniki bi se morali šele poprej izučiti v poslovanju glede na določevanje carine na težo blaga. Vsled tega vzroka bi vlada ne smela prehitro menjati sistema. Najprej naj bi se vpeljala tozadevna preosnova v pogodbah z balkanskimi državami, potem šele z veledržavami. Med tem časom pa bi se izučili uradniki. Kakor znano, cvete na turških mejah v polni meri tihotapstvo. Tudi proti temu odločno nastopa novi sistem. V Egejskem, Črnem in Rdečem morju posebno cvete tihotapstvo. Turška carinska uprava je nakupila sedaj pet motornih čolnov, ki naj stražijo mejo. Misli se, da bo zvišanje turške carine za 25 odstotkov stopilo v veljavo 14. septembra. Pogajanja o tej točki so se izvršila z Avstrijo že za časa aneksijske krize, z ostalimi državami pa so večinoma že končana. Veletrgovino zanima samo omenjeni datum, da bo mogla še pravočasno uvoziti blago v Turčijo po stari nizki carini.

Gnila točka turške uprave je tudi davčno vprašanje. Tudi tu namerava uvesti mladoturški sistem ostre reforme. Dandanes so turški davki oddani večinoma v najem in so tako urejeni, da v marsikaterem oziru ovirajo turški

gospodarski razvoj. Kmet zmanjšuje svoje čede, da se tako izogne davkom na drobnico. Na ta način seveda trpi produkcija mesa in v turških mestih tožijo o visokih cenah mesa ravnotako kot pri nas. V Siriji pa na primer sekajo zopet sadno drevje, da jim ni treba plačevati desetine. Velike pokrajine ostajajo neobdelane, ker kmetje ne morejo obvarovati sadov svojega dela pred najemniki desetine in zemljiških davkov. Ako se posreči turški vladi urediti davčno vprašanje, potem je gospodarska povzdiga Turčije gotova. Saj poseduje ta država pokrajine, ki so veljale v starem veku za najbogatejše in najbujnejše. Z ozirom na avstrijski trgovski izvoz je samo železi gospodarskega razvoja Turčije, s čemur bi se uredile tudi končno razmere na Balkanu. Obenem pa bi se tudi istočasno povzdignile gospodarsko balkanske države.

DRŽAVNOPRAVNI PROGRAM BOSANSKIH SRBOV.

Bosenski Srbi so se v oigled saborskih volitev zedinili na enoten program in imenovali skupne kandidate. Najvažnejša za Hrvate pa tudi za nas Slovence je državnopravna točka programa. Ta se glasi takole: »Bosna in Hercegovina morata postati samostojna upravna oblast z vsemi obilježji države, varujoči svojo edinstvo in zgodovinsko-politično individualnost. Zato je treba delati na to, da postane saboru odgovorna vlada izvršiteljica sporazumnih odločb krone in ljudstva brez posredovanja in kontrole drugih vlad. — Vse zadeve, ki se tičejo izključno Bosne in Hercegovine, se morajo reševati izključno potom zakonov, sklenjenih v bosensko-hercegovskem saboru. V pragmatično skupnih zadevah je treba Bosni in Hercegovini zagotoviti pariteto v odločevanju, a v dogovornih skupnih zadevah je treba zagotoviti pravico za sklepanje dogovorov.« S tem Srbi izključujejo hrvaško državno pravo, **triazlize**. Kako izključno se smatrajo za edine gospodarje Bosne, priča nadalje 4. programna točka, ki se glasi: »Srbski jezik se mora kakor izključljiv uvesti za vse državne posle zagotovivši prvenstvo cirilici.«

Skrbite, da pridejo v vsako hišo naše vžgalice! — Vsak trgovec, pri katerem kupujete, jih mora imeti, vsaka gostilna, v katero zahajate, vsaka naša gospodinja! — Dolžnost vsakega našega somišljenika je, da zažiga tobak in smodke le z vžgalicami »Za obmejne Slovence«, ki se dobé pri »Gospodarski zvezi« v Ljubljani!

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg. Budimpešta 7. maja.

Pšenica za maj 1910	11.46
Pšenica za okt. 1910	10.25
Rž za maj	8.10
Oves za maj	6.82
Oves za oktober 1910	6.51
Koruza za maj 1910	5.79
Koruza za julij 1910	5.93

Efektiv: mlačneje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
7	9. zveč.	731.3	13.2	sl. zahod	del. jasno	
8	7. zjutr.	729.5	10.2	sl. jug	sk. obl.	0.0
	2. pop.	726.1	14.0	„	oblačno	
9	9. zveč.	724.2	13.7	moč. jug	„	
9	7. zjutr.	727.3	7.2	sr. svzh.	pol obl.	20.4
	2. pop.	728.9	8.4	„	oblačno	

Srednja včerajšnja temp. 14.0°, norm. 13.0°.
Srednja predvčerajšnja temp. 12.6°, norm. 13.1.

Mesarski pomočnik

dobi takoj trajno službo pri **Alojziju Stušek** na Boh. Bistrici. 1312 4-1

Prodaj se lepo 1319 5-1

srednje posestvo

z dobrimi posloplji, lepimi njivami itd. Vpraša naj se: pošta Blanca, ali pa v gostilni Ratej, Rajhenburg. Proda se zaradi odpotovanja tako.

Prodaj se NOVA HIŠA

z 1438 m² sadnega vrta, 3 minute od Ljubljane za 8400 K. Potrebni kapital 4000 K. Ponudbe pod št. 8400 poste restante Moste. 1305 3-1

Zahvala. 1362

V lastnem in v imenu vseh sodnikov izrekam za obilne dokaze iskrenega sočutja ob boleznih in smrti svoje drage sestre

Marije Jarc

najtoplejšo zahvalo prečast. gospodu prelatu, gener. vikariju J. Flisu, vsem gg. duhovnim sobratom, gg. bogoslovcem za krasno ginljivo petje, dalje gospodu zdravniku Staretu in vsem blaginim sestram usmiljenkam, ki so drago pokojnico v njeni težki bolezni oskrbovale s toliko požrtvovalnostjo ter sploh vsem, ki so spremlili drago pokojnico na zadnjem potu. Drago pokojnico pa priporočam v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 9. maja 1910.

Franc Jarc

župnik v p., brat.

Zahvala. 1365

Za vse neštevilne dokaze globokega sočutja ob kruti bolezni in nenadni izgubi nepozabljene nam

Mitja

izreka najiskrenejše zahvaljenje žalujoča rodbina

dr. Ravniharjeva.

V Ljubljani, dne 7. maja 1910.

Ugodna prilika! — Obrtniki pozor!

Staroznana, obcestna **gostilna** na prometnem prijaznem solnčnem kraju v trgu na Gorenjskem, zraven pripadajoče veliko **gospodarsko poslopje** s staro kovačnico in hlevom se **odda v najem** eventualno nekaj proda vsled družega opravila. Lega obeh posloplij je lepa; ležita fik velike ceste, zelo pripravno za večje podjetje, tudi več obrtov kot kovača, kleparja, krojača, mizarja, mesarja, voznika, kolarja, sedlarja in enake samostojne obrtnike. Naslov pove iz prijaznosti 1366 uprava »Slovenca«. 4-1

Lepo stanovanje

3 sobe z vsemi pritliklinami se odda za avgustov termin. Razgled na Zvezdo. Vpraša se: **Kongresni trg št. 5** prva vrata na levo. 1329 3-1

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalne sobe, poselske sobe in prostorne predsobe in z vsem drugim komfortom, vpeljano elektr. razsvetljavo je takoj za oddati v Predilni ulici št. 10. Natančneje stotam v parterju ali v vinski kleti. 1321 3-1

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za **kadilce**.

Glavna zaloga:

Lekarna **Ub. pl. Trnkozoy** v Ljubljani 3427 Cena K 2.—. 52-1

V modnem salonu Nina Pressl

Sv. Petra cesta 20. 1353 Se sprejme takoj **šivilja za životna dela in šivilja za rokavna dela.**

Velika binkoštna priložnostna

od torika **prodaja!** do sobote.

izgotavljenih oblek za gospode, dečke in otroke ter najmoderneje konfekcije za dame in deklice. Velika izbira slavnikov za gospode in dečke.

„Angleško skladišče oblek“

1364 **G. Bernatovič** 6-1
Ljubljana, Mestni trg 5.

Tužnim srcem javljamo, da je naša iskreno ljubljena mati, gospa

Apolonija pl. Foedrantsperg

vdova c. kr. finančnega komisarja

danes ob pol 2. uri zjutraj, po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 73. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanke predrage rajnice bodo v ponedeljek, dne 9. maja ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Komenskega ulica št. 11 prepeljani na pokopališče k Sv. Križu.

Nepozabno rajno priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 8. maja 1910.

Dr. Konstantin vitez Foedrantsperg **Gabrijela, Amalija, Izabela**
pl. Foedrantsperg
hčere.

1361

Venci se na željo pokojnice hvaležno odklanjajo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Za cerkvene pevske zборе.

V ma'niku:

Ant. Foerster: 6 **Marijin h pesmi** za tri ženske ali moške glasove z orglami; cena partituri K 1-80 v., pos. glasovom 40 v.

St. Premrl: 12 **Marijinih pesmi** za mešan zbor; cena partituri 1 K 80 v., pos. glasovom 40 v.

Janez Laharnar: «**Šmarnične pesmi**» za mešan zbor; cena partituri 1 K 30 v.

P. Hug. Sattner: «**Marijine pesmi**» za mešan zbor in orglje; cena partituri 1 K 80 v., pos. glas 50 v.

Ant. Foerster: **Lavretanske litanije matere božje** za ljudsko petje; cena 40 vin.

— «**Ave Maria**» za sedmerglasni mešani ali četverglasni moški zbor; cena partituri 60 v., glasovom 20 v.

Fr. Kimovec: «**Ave Maria in češčena Marija**» za tri ženske (moške) glasove z orglami; cena 50 v., 5 izvodov 1 K.

Josip Sicherl: 25 **Marijinih pesmi** za mešani in moški zbor; cena partituri 2 K, pos. glas. 35 v.

Ig. Hladnik: 23 **cerkvenih napevov** za moški zbor. Poleg drugih kakor **mašnih, obhajilnih in 2 Tantum ergo**, se nahaja tudi 10 **Marijinih napevov**; cena 1 K 60 v.

— «**Češčena kraljica**» za mešan zbor, solospve in spremljavo orgel; cena partituri 1 K 80 v., pos. glasovom 30 v.

«**19 Marijinih pesmi**» za solospve, mešan zbor in spremljavo orgel, cena 2 K.

— «**Ave**» 17 **Marijinih pesmi** za mešan zbor, samospjev in spremljavo orgel, cena 2 K.

— «**16 Marijinih pesmi**» za mešan zbor; cena partituri 1 K, pos. glas. 20 v.

Ob priliki birmovanja ali kanonične vizitacije.

Fr. Kimovec: «**Ecce sacerdos magnus**» za moški zbor, cena 40 v.

Al. Mihelčič: «**Ecce sacerdos magnus**» za moški zbor, cena 40 v.

Ant. Foerster: «**Ecce sacerdos magnus**» za mešan zbor in orglje, cena 60 v.

Ign. Hladnik: «**Ecce sacerdos magnus**» za mešan zbor in orglje, cena 1 K.

Jos. Lavtižar: «**3 Ecce sacerdos magnus**» za en ali več glasov in orglje, cena 80 v.

Za sv. Rešnje telo.

Dr. Ant. Chlondovski: **Tantum ergo** za troglasni moški zbor in orglje; cena partituri 50 vin., posam. glasovom 10 v.

Ant. Pogačnik: «**6 Tantum ergo**» za mešan in moški zbor, cena partituri 60 vin.

Fr. Kimovec: «**Tantum ergo**» za mešan zbor in orglje, cena 30 v., 5 izvodov 1 K.

Ig. Hladnik: «**Pange lingua et 4 Himni ad processionem in festo Ss. Corporis Christi**» za mešan zbor, cena 1 K.

Vincenz Galler: 12 **Pange lingua (Tantum ergo)** za mešan zbor in orglje, cena partituri 3 K 24 v., pos. glasovom 48 v.

Joh. Diebold: 14 **evharističnih napevov** za mešan zbor; cena partituri 2 K 40 v., pos. glas. 30 v.

Fr. Kimovec: «**Rihar renatus**». Poleg drugih Riharjevih napevov se nahaja v tej zbirki tudi 7 evharističnih napevov za latinskimi in slovenskim besedilom kakor: **Sacris solemnis, Lauda Slon, Adoro Te, O quam suavis est, Caro mea, Da pacem Domine in Credo in Te** —; cena parturi 3 K, pos. glasovom 40 v.

Za prvo sv. obhajilo primerni napevi.

Ig. Hladnik: «**O sacrum convivium**» 36 obhajilnih, presv. rešnjega telesa in srca Jezusovega napevov za mešan zbor in orglje, cena partituri 2 K 40 v., glasovom 40 vin.

P. Hug. Sattner: «**Cerkvene pesmi v čast sv. Rešenja telesa**», cena 1 K 60 v.

Za pobožnost presv. Srca Jezusovega.

Ant. Foerster: «**Litanije presv. Srca Jezusovega**» za ljudsko petje; cena 40 v.

Ig. Hladnik: «**O sacrum convivium**» 36 obhajilnih presv. Rešnjega telesa in Srca Jezusovega napevov za mešan zbor in orglje, cena partituri 2 K 40 v., pos. glasovom 40 v.

Ofertorij za razne praznike cerkvenega leta.

Ig. Hladnik: 6 **ofertorijev** za največje in večje praznike cerkvenega leta, cena 1 K.

Joh. B. Tresch: «**Enchiridion**» 31 ofertorijev in 19 raznih napevov, cena partituri 1 K 68 v., glasovom 48 v.

Smarnice.

Ker to leto ne izdamo novih smarnic, opozarjamo s tem na smarnice prejšnjih let, ki so še v malo izvodih na razpolago.

Smarnice. P. Ladislav O. S. F. Marijine čednosti in dobrote. Okusno vezan, rdeča obreza 2 K, zlata obreza K 2-40.

Salve Regina ali razlaganje molitve Češčena bodi Kraljica za smarnično opravilo. Jožef Kerčon. Okusno vezano, rdeča obreza K 2-.

Smarnice. Jožef Kerčon. Marija podoba pravice. Okusno vezana, rdeča obreza K 2-.

Devica verna. I. Godec. Smarnice. Okusno vezano, rdeča obreza K 1-40.

Smarnice. Jožef Volc. Marija v predpodobah in podobah. Okusno vezano, rdeča obreza K 2-.

Smarnice romarja jeruzalemskega. 32 premišljenjav za mesec majnik. F. S. Segula. Vezano rdeča obreza K 2-.

Marijino slovstvo za majnik itd.

Maria, unsere wunderbare Mutter. Maipredigten von P. Christian Stecher S. J. — P. Eduard Fischer S. J. K 3-60.

Entwürfe zu Marienpredigten. Erster Zyklus für den Maimonat von P. Hugo Hurter S. J. 80 v.

Marien-Predigten von P. Georg Patiss S. J. — P. Eduard Fischer S. J. K 4-80.

Maria, der Christen Hort. Predigten über die Hochgebenedeite Mutter des Herrn. Von G. Diessel. 2 zvezka K 9-60.

Marien-Predigten von Philipp Hammer K 3-24.

Der Mai-Monat. Der Verehrung des reinsten Herzens Maria gewidmet. Von P. Franz Hattler S. J., vezano K 2-64.

Die wahre Andacht zur seligsten Jungfrau Maria von L. M. Grignon von Montfort K 3-12.

Die unbefleckte Empfängnis. Lesungen und Gebete für eine Novene oder Monatsandacht zu Ehren der makellosen Jungfrau Maria von J. Hattenschwiller S. J., vezano K 3-.

Die Schule Mariens. Kleine Lesungen für Marianische Kongregationen. P. Heinrich Opitz, vezano K 2-50.

Ansprachen in der Marianischen Kongregation der Jungfrauen. Von G. Patiss S. I. K 4-80.

Handbuch für die Leiter der Marianischen Kongregationen und Sodalitäten. Von J. Dahmann K 3-.

Über die Leiden Mariä der Königin der Märtyrer. Dreißig Predigten von P. G. Patiss K 6-48.

Heilige Vorbilder für christliche Jungfrauen in der Welt. Von P. G. Patiss, K 3-60.

Erlebtes und Erlauchtes. Skizzen von P. Heinrich Opitz S. J. K 1-50.

Führt die Kinder zu Maria! Ein Hauptmittel zur Erleichterung und Sicherung der christlichen Kindererziehung für Eltern, Seelsorger und Lehrpersonen von M. Mühlbauer K 3-60.

Za darila primerni molitveniki.

Bogu kar je božjega. Fran Seraf. Finžgar. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-.

Okusno vezan, rdeča obreza K 1-80, zlata obreza K 1-80, fino vatrane platnice K 2-20, naj-finejša teletnina K 3-.

raznovrstne najmodernejše vezave K 4-50, vezava z listnico, zaponi in verižico K 4-60.

Molitvenik, ki po lepi vsebini, krasni obliki, dovršenem jeziku in trpežnosti nima kmalu enakega. Posebno priročna je lična mala oblika.

Voditelj v srečno večnost. Anton Mrkun. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-40, zlata obreza K 1-80, fino vatrane platnice K 2-.

Voditelj v srečno večnost se kakor Finžgarjev molitvenik odlikuje po fini priročni obliki, vsebuje pa jako veliko lepih molitev in vzorno razlago krščanskih resnic ter ima razmeroma jako nizko ceno.

Šolski molitvenik po katekizmu in obrednih knjigah. Dr. Gregorij Pečjak. Okusno vezan, rdeča obreza K —80, zlata obreza K 1-20, fino vatrane platnice K 2-80.

Vzoren molitvenik, prirejen nalašč za mladino in vsled svoje dovršenosti vpeljan za ljudskošolski naraščaj.

Večno življenje. Dr. Gregorij Pečjak. Molitvenik. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-20, zlata obreza K 1-60, fino vatrane platnice K 3-10.

Molitvenik, namenjen za srednješolsko dijaštvo.

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-20, zlata obreza K 1-60, fino vatrane platnice K 3-10, najfinejša teletnina K 5-.

Ta molitvenik je prirejen za odrasle, da bodo mogli v cerkvi moliti skupaj z duhovnikom vse slovenske molitve, kakor jih predpisuje novi od slovenskih škofov predpisani molitvenik, obsega pa sploh vse molitve, pesmi itd., potrebne za kristjana.

Rafael ali nauki in molitve za odraslo mladino. Jožef Kerčon. Okusno vezan, rdeča obreza K 1-.

zlata obreza K 1-60, fino vatrane platnice K 3-.

Ta molitvenik ima zelo mnogostransko vsebino in obsega na 350 straneh krasne, zlate nauke za mladino, odrasle mladeniče in dekleta, dalje vse mladini posebno priporočljive pobožne vaje in molitve, n. pr. šestredeljsko pobožnost k sv. Alojziju, pobožnost k sv. Stanislavu itd., sploh krasne nauke in vsakovrstne verske vaje za vse prilike in potrebe. Le veliko število, v katerem se je svoj čas ta molitvenik tiskal in prodajal, je omogočilo izredno nizko ceno, ki je pri sedanjih dragih razmerah pravo čudo.

Vse te knjige se dobe tudi v „Knjižarni Ilirija“ prej Karol Florian v Kranju.

Zlate svetiljke: Berlin, Pariz, Rim itd.

Seydlin izdelovatelj

Ljubljana, Spital-Stritar. ul. 7

Pozor kolesarji!

Močna kolesa od K 100- naprej.
Finejše vrste od K 150- naprej.
znana kot najfinejša z najlažjim tekom.

Glavna zaloga „Puchovih“ koles

Fr. Čuden, trgovec v Ljubljani.

1011 Ceniki zastoj in poštne prosti. (1)

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** do-sežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak 3601 knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy araven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

V novi hiši v Gradišču št. 15 se odda za avgustov termin več različnih

stanovanj.

Pojasnila daje stavbeni polir na licu mesta. 1246 6-1

Priporoča se

Botrom in botream obleke po vsaki ceni

Solidna postrežba!
Nizke cene!

A. Lukič

Ljubljana, Pred Skofijo 19

Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice

Knjižgoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjižgoveških del.

Specijaliteti: črtanje poslovnih knjig

za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Lepa birmanska darila!

Največja in najbogatejša izbira po jako nižjih cenah. — Se v ljudno priporočam gg. botercam in boterčkom za obilni obisk.

Z velespoštovanjem

Fr. Čuden
urar in trgovec v Ljubljani.

Tri žlice

železnatega vina lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, vsebujejo množino železa, ki jo mora zavžiti odrasli človek vsak dan, ako njegov organizem potrebuje železa, v nasprotju z drugimi izdelki, ki vsebujejo le tako množino železa, ki se dokazano nahaja v vsakem namiznem vinu, in torej nimajo nikake medicinske vrednosti. Polliter-ska steklenica 2 K.

Slikarski pomočnik

se sprejme takoj pri **Ant. Petek**

1357 slikarski mojster, Sv. Petra nasip 37.

IZPELJAVA vseh poslovnih transakcij. — Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM** za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA **MERCUR** OSREDNJA MENJALNICA: DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Liza, Brno, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praga, Graben, in Praga, Mota stran, Liberoe, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

NAKUP IN PRODAJA vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavníc, srečk i. t. d., i. t. d. Zavarovanje proti izgubi pri zrobanjih srečk in vredn. papirjev Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

Odgovorni urednik: Ivan Štela.